

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

PODELITEV NAGRAD OB DNEVU VSTAJE SRBSKEGA LJUDSTVA

Priznanje skupnosti

znanstvenim in kulturnim delavcem ter kulturnim ustanovam za njihov prispevek pri razvoju znanosti in kulture nasploh

Beograd, 6. jul. (Tanjug). Ob 7. juliju, Dnevu vstaje ljudstva Srbije, so v prostorih Izvršnega sveta Srbije svečano izročili nagrade, ki sta jih posebni komisiji Sveta za kulturo in Sveta za znanost Srbije podelili skupini umetnikov in znanstvenikov ter kulturnih in prosvetnih ustanov.

Ko je podpredsednik Izvršnega sveta Srbije Slobodan Penzež v imenu Izvršnega sveta izročal nagrade in čestitke nagradencem, je rekel, da so te tradicionalne nagrade, ki jih podeli ob Dnevu vstaje ljudstva Srbije dolžno priznanje naše skupnosti znanstvenim in kulturnim delavcem kakor tudi

kulturnim ustanovam za njihov prispevek k razvoju znanosti in kulture nasploh. Te nagrade so hkrati vspodbuda vsem našim znanstvenim in kulturnim delavcem za nove in nadaljnje dosežke na torišču znanosti in kulture.

Slobodan Penzež je potem poudaril, da se z nagradami posebno poudarja osebni prispevek nagradjenih posameznikov in ustanov k splošnim dosežkom naše dežele, in rekel: »Razvoj naše dežele in graditev socialističnih odnosov in družbenega sistema terjata od nas še nadalje veliko vnemo in posebno dosežke na področju znanosti in kulture. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je od leta do leta večje število mladih kadrov, ki so se izločili in usposobili, da v naših znanstvenih in kulturnih ustanovah nadaljujejo svoje delo in zanj še nadaljnje uspehe na torišču znanosti in kulture.«

Nagrade so dobili: Petar Konjović, dr. Petar Kolendić, Marko Ristić, Jovan Bjelić, dr. Pavle Vujić, Milivoje Živanović.

Generalni direktor FAO obiskal dr. Bakarića

Zagreb, 6. jul. (Tanjug). Generalni direktor svetovne organizacije za prehrano in kmetijstvo (FAO) Binaj Radžan Sen je danes obiskal predsednika Sabora Hrvatske dr. Vladimira Bakarića, ki ga je s soprogom pridržal na kosilu.

Ugodno je tudi stanje glede proračunske potrošnje in plačevanja davkov, ki je bilo bolj enakomerno kot v lani. »K razpravi o gospodarskih vprašanjih so se oglašili štirje ljudski poslanci.

Na dnevnem redu Sabora je tudi zakon o ustanovitvi večje števila višjih strokovnih šol in fakultet. Zakonski osnutek o teh šolah je na skupni seji obeh zborov Sabora obrazložil član Izvršnega sveta dr. Milan Zanko.

PER JACOBSON V ZAGREBU

Zagreb, 6. jul. (Tanjug). Generalni direktor Mednarodnega monetarnega sklada Per Jacobson, ki se mudi v naši državi kot gost državnega sekretariata za finance, je prispeval danes iz Beograda v Zagreb. Z njim so prispele direktor oddelka Mednarodnega monetarnega sklada za Evropo Fabrice Feraud in sekretar sklada Somerset, kakor tudi guverner

Ameriški znanstvenik v Beogradu

Beograd, 6. jul. (Tanjug). Kot gost Inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo je prispeval v Beograd ugledni ameriški znanstvenik in javni delavec George Kennan, direktor inštituta za višje študije tincentske univerze.

Narodne banke FLRJ Janko Smole.

V Zagrebu je Jacobson obiskal tovarno »Prvomajska«, kjer se je razgovarjal z zastopniki organa delavskega samoupravljanja. Popoldne je odpoval na obisk v Slovenijo.

Večkrat popoldne je v klubu ljudskih poslancev v Ljubljani predsednik mednarodnega odbora univerzitetnega odbora Zveze študentov Jugoslavije Jordan Trajčev otvoril šesto mednarodno študentsko srečanje, ki je postalo že pomemben vsakoleten dogodek za utrjevanje stikov med študenti z vseh celin. Slovesne otvoritve tega seminarja sta se udeležila tudi predsednik univerzitetnega sveta Jože Pernuš in zastopnik rektorja ljubljanske univerze, dekan filozofske fakultete, dr. Metod Mikuš. Tudi letos so na seminarju zastopani študenti skoraj z vsega sveta, saj bo pod geslom »Sodobna družba na pragu atomske dobe« sodelovalo pri delu seminarja 45 študentov iz 17 držav. Na seminarju, ki bo trajal teden dni bosta med drugimi predavala in odgovarjala na vprašanje podpredsednik Izvršnega sveta dr. Joža Vilfan in direktor Inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo Janez Stanovnik. Na sliki del udeležencev med otvoritvijo VI. mednarodnega študentskega srečanja. (Foto: S. Busić)

Dušan Matić, dr. Milutin Djurić, Mira Stupica, dr. Panta Tundžić, Milica Sterić, dr. Rajko Tomović, Enrico Josif, dr. Milovan Jovanović, dr. Vladimir Pantić, Radoš Novaković, Stojan Čelić, nedavno umrli Zilka Čukulić, dr. Miloje Sarlić, delavska univerza »Djuro Salaj« iz Beograda, »Tribuna mladih« iz Novega Sada kulturno umetniško društvo študentov beograjske univerze »Branko Krstomanović«, delavska univerza v Subotici in amatersko gledališče »Miladin Popović« v Peči.

V imenu nagradjenih umetnikov se je po izročitvi nagrad zahvalil skladatelj Petar Konjović, v imenu znanstvenih delavcev pa direktor geografskega inštituta Srbije akademije znanosti in umetnosti dr. Pavle Vujić.

Ob dnevu vstaje srbskega ljudstva so večer razdelili nagrade umetnikom in znanstvenim delavcem. — Na sliki: Petar Konjović sprejema od podpredsednika Izvršnega sveta Slobodana Penzeža nagrado za življenjsko delo

POSVETOVANJE O GOSPODARJENJU Z GOZDovi IN KADRIH

Pereči problemi gozdarjev

Sedanjí organizacijski okvir in instrumenti zavirajo razvoj delavskega samoupravljanja, njegovo decentralizacijo in spodbudnejšo delitev dohodka

LJUBLJANA, 6. jul. Na današnjem posvetovanju, ki ga je sklicalo Društvo inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije LRS, so obravnavali ključne probleme v gospodarjenju z gozdovi SLP in z gozdovi nedržavnega sektorja ter o načelih in programu strokovnega izobraževanja kadrov v gozdarstvu.

Posvetovanja so se med drugim udeležili tudi član Izvršnega sveta LRS in sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo Jože Ingolič, sekretar za gozdarstvo LRS Hrvatske inž. Franjo Knebl, predstavnik jugoslovanskega posvetovalnega centra za kmetijstvo in gozdarstvo inž. Dimitrije Bura, predsednik zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo LRS Ivan More, predsednik RO sindikata lesnih delavcev Slovenije Ivan Urh, predstavniki posameznih ustanov, gozdnih gospodarstev, gozdarskih poslovnih zvez in drugi.

Za posamezne referate in razpravo na današnjem posve-

se skupnosti pa zaščititi z učinkovito inšpekcijo.

Takšne ukrepe terja po mnenju diskutantov dejstvo, da ostajajo kolektivom gozdnih gospodarstev minimalna sredstva za nakup sodobne opreme in mehanizacije, kakor tudi za večje vlaganje sredstev za družbeni standard delavcev, ki zelo zaostaja za drugimi gozdarstvi. Kolektivni gozdnih gospodarstev razpolagajo le z majhnim delom gozdnega sklada. Nasploh je akumulativnost gospodarstva nedvomno prenikala, da bi lahko dovolj spodbudila k boljše gospodarjenju in upravljanju, čeprav so kolektivni kljub temu povečevali storilnost in dohodek iz gozdarstva. Zato bo treba zagotoviti večje možnosti za nagrajevanje uspešnih in večje produktivnosti, kot je to mogoče pri sedanjih instrumentih v delitvi dohodka. Za začetek naj bi prepustili kolektivom vsaj tista sredstva, ki se formirajo v okviru gozdnih gospodarstev.

Razprava o gospodarjenju z gozdovi nedržavnega sektorja je pokazala, da upravljanje

gozdov še ni dovolj proučeno in nima trdnih organizacijskih temeljev. Upravljanje in gospodarjenje teh gozdov zahteva ustrezno ureditev odnosov med kmetijskimi zadrugami, gozdarskopslovnimi zvezami in gozdnimi gospodarstvi, pritegnitev lastnikov k tesnejšemu sodelovanju pri gospodarjenju, formuliranje gozdnih obratov pri zadrugah in organizacijah in uveljavljanju delavskega upravljanja na teh gozdnih obratih.

Posebno pozornost so posvetili tudi strokovnemu izobraževanju gozdarskega kadra. Pokazalo se je, da je problem vzgoje kadrov mnogo bolj pereč, kot so še do nedavnega mislili. Potrebe po kadrih so mnogo večje, kot so računali takrat, ko so smatrali, da pri upravljanju in gospodarjenju z gozdovi ne bo več večjih nadaljnjih sprememb. Dokaz, da pripisujejo temu problemu posebno pozornost, je tudi napovedano zvezno posvetovanje o kadrih. Teze za to posvetovanje naj bi pripravili na podlagi izkušenj v naši republiki.

Z-ek

Izgredi fašistov v Rimu

Izjava Nennija — Srdita razprava v parlamentu — Prepoved zborovanj

RIM, 6. jul. (Tanjug). Generalni sekretar italijanske socialistične stranke Pietro Nenni je izjavil danes na seštanku centralnega komiteja stranke, da kaže odpor državljanih Genove proti neofašistom v tem mestu, da se je italijanska javnost začela zavedati nevarnosti ponovnega rojstva fašizma.

Državljeni Genove so onemogočili te dni kongres italijanskega socialnega gibanja v tem mestu. Ti dogodki, je dejal Nenni, potrjujejo pravil-

nost stališča socialistične stranke, ki je lani opozorila na nevarnost obnove klerofašizma v Italiji.

Dogodki v Genovi so bili sinoči predmet nadaljnje srdite razprave v italijanskem senatu, kjer je skrajna desnica obdolžila vlado, da ni pokazala odločnosti, medtem ko so govorniki na levi obtoževali vlado zaradi nasilja nad demonstranti. Minister za notranje zadeve Spataro je izjavil v senatu, da je dolžnost vlade jamčiti svobodo vsem državljanom, tudi neofašistom.

K napetosti političnega položaja po genovskih dogodkih so znatno pripomogli tudi napadi neofašistov na osebnosti leve, kakor tudi na njene seje. Sinoči so neofašisti vrgli bombe na sedež krajevne organizacije KP. Skušali so zažgati tudi stanovanje Baldri-nija, predsednika nacionalnega združenja italijanskih partizanov v Ravenni. Neofašisti so sinoči raznašali v Rimu letake, v katerih zahtevajo razpust Komunistične partije.

Policijske oblasti so danes objavile odlok, ki prepoveduje prirejanje vseh javnih zborovanj v Rimu. Ta odlok je bil izdan po mnogih izgrelih v zadnjih dneh v spopadih med pristaši levičarskih strank in neofašisti. Danes bi namreč morala biti zborovanja itali-

janskega socialnega gibanja (MSI) in federacije antifašističnega odpora.

Kakor se je zvedelo, so sinoči eksplodirale bombe na vrtni trgovinskih zastavah sovjetskega veleposlaništva in na sedežu Komunistične partije v nekem rimskem predmestju.

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

- Str. 3 — Popoln farmaceutski študij na ljubljanski Univerzi
- Kreditiranje in delitev dohodka v trgovini
- Str. 5 — Eichmannovi sledovi na Madžarskem
- Str. 6 — Sarajevski balet na 8. ljubljanskem festivalu
- Str. 7 — Najdihojec

VREME

Stanje 6. jul. Hladna fronta je dosegla srednjo Evropo in severne Alpe. Ker doteke od zahoda še vedno topel zrak proti Alpam, napreduje omenjena fronta proti jugu le zelo počasi. Napoved za četrtek: Delno do spremenljivo oblačno vreme, predvsem v severni Sloveniji, včasih nekaj padavin, deloma kot plohe, v Primorju deloma sončno. Temperature ponoči med 8 in 13, v Primorju 17, čez dan do 25 stopinj Celzija.

Predsednik republike ob Dnevu vstaje v Srbiji

Beograd, 6. julija (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz-Tito je poslal za Dan vstaje v Srbiji predsedniku ljudske skupščine LR Srbije Jovanu Veselinovu naslednjo brzojavko:

Tovariš predsednik! Vam in vsemu ljudstvu Srbije pošiljam ob 7. juliju, Dnevu vstaje, tople pozdrave in priske čestitke za željo po vsestranskem napredku vaše ljudske republike.

Čestitka Mihe Marinka za Dan vstaje LR Srbije

Ljubljana, 6. jul. Za Dan vstaje Ljudske republike Srbije je predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko poslal predsedniku Ljudske skupščine Srbije tovarišu Jovanu Veselinovu naslednjo čestitko:

Ob obletnici Dneva vstaje srečam, tovariš predsednik, v imenu slovenskega ljudstva, njegovega predstavnika in v mojem imenu iskrene čestitke in najlepše želje za nadaljnji uspešni napredki Ljudske republike Srbije.

Indonezijski veleposlanik na obisku v Sloveniji

Ljubljana, 6. julija. Indonezijski veleposlanik v Jugoslaviji g. dr. R. A. Asmaoen je bil danes med bivanjem v LR Sloveniji na vljudnostnem obisku pri podpredsedniku Ljudske skupščine LR Slovenije dr. Heliju Modicu, predsedniku Izvršnega sveta Borisu Kraigherju in pri predsedniku Mesnega sveta Ljubljane Marjanu Jenku. Veleposlanik bo potoval v nekatere industrijske centre v Sloveniji.

MARIN CETINIĆ O GOSPODARSKIH PROBLEMih NA ZASEDANJU Sabora LR HRVATSKE

Vpliv nagrajevanja po delu

na dinamiko razvoja v industriji na Hrvatskem

ZAGREB, 6. jul. (Tanjug). Na današnji seji Sabora je podpredsednik Izvršnega sveta Marin Cetinić poročal o gibanju gospodarstva na Hrvatskem v letošnjih prvih štirih mesecih. V tem obdobju so se bolj narasle proizvodnja in storitve na vseh področjih gospodarstva kakor tudi vse vrste potrošnje. Narasla je tudi zunanjetrgovinska menjava. V veliki meri je na to vplivalo čedalje širše nagrajevanje po delu.

Industrijska proizvodnja je narasla približno za 17% ali za 4% preko plana. Najbolj je narasla proizvodnja metalurgije in elektroindustrije, kemijske in tekstilne industrije, industrija gume, usnja in obutve ter živilske industrije. Planske naloge sta presegli tudi lesna industrija in industrija gradbenega materiala. Ugodno gibanje industrijske proizvodnje je pripomoglo, da je narasel izvoz v primerjavi z lanskim v enakem obdobju za 12%.

Kot ugoden činitelj v takšnem gibanju proizvodnje je delovalo čedalje širše nagrajevanje po delu. Kompleksno nagrajevanje je zajelo blizu 800 podjetij, v katerih dela kakih 135.000 ljudi. Do konca leta bo z nagrajevanjem po enoti proizvoda zajetih še 30 tisoč delavcev. Tako bodo kakih 36% vseh zaposlenih v gospodarstvu nagrajevali po delu. Delovna storilnost je narasla v minulih štirih mesecih za 8%. Tudi v gradbeništvu, obrti, prometu in drugih gospodarskih panogah je narasla proizvodnja bolj, kakor je bilo določeno v planu.

Nekoliko manjši sadovi se obetajo v kmetijstvu sprico neugodnega vremena. Vendar kaže, da bodo donosi pšenice, koruze, sladkorne pese in še nekaterih pridelkov večji od lanskih.

Zagreb, 6. jul. (Tanjug). Generalni direktor Mednarodnega monetarnega sklada Per Jacobson, ki se mudi v naši državi kot gost državnega sekretariata za finance, je prispeval danes iz Beograda v Zagreb. Z njim so prispele direktor oddelka Mednarodnega monetarnega sklada za Evropo Fabrice Feraud in sekretar sklada Somerset, kakor tudi guverner

Ameriški znanstvenik v Beogradu

Beograd, 6. jul. (Tanjug). Kot gost Inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo je prispeval v Beograd ugledni ameriški znanstvenik in javni delavec George Kennan, direktor inštituta za višje študije tincentske univerze.

Naraščanje proizvodnje

Letos se je v prvih petih mesecih industrijska proizvodnja povečala za 18 odstotkov

Beograd, 6. julija (Tanjug). Po podatkih Zveznega zavoda za statistiko, objavljenih danes v »Indeksu«, je industrijska proizvodnja v prvih petih mesecih narasla v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta za 18%.

Najbolj, in sicer za 31%, je narasla proizvodnja živilske in elektroindustrije ter industrija gume. Proizvodnja podjetij kovinske industrije je na-

rasla za 30%, industrije usnja in obutve za 27%, črne metalurgije in industrije gradbenih potrebščin za 22%, nafte za 20%, proizvodnja lesne industrije za 19%, proizvodnja nekovin in kemijskih proizvodov za 17%, tekstilne industrije za 16%, grafične za 15%, papirne za 14%, tobačne industrije za 13%, proizvodnja olja za 7%, elektroenergije pa za 6%.

Sedmi julij dan vstaje srbskega ljudstva

Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije je po zgodovinski seji 4. julija leta 1941 izdal proglas narodu Jugoslavije:

»Sedaj je čas, sedaj je naša ura, da se dvignete vsi kot eden v boj proti okupatorju in njegovim domačim hlapcem, krvnikom naših narodov...«

Samo tri dni kasneje, 7. julija, je okoli 4. ure popoldne počela v Radjevini, vas Bela crkva, prva uporniška puška v Srbiji. Prvi strel proti sovražnikom hlapcem je oddal Zilica Jovanović-Spanec. Zbranemu ljudstvu je na vsemem trgu vzkliknil s stopnic stare kavarne: »V imenu Komunistične partije Jugoslavije vas pozivam, tovariši, da zagrabite za orožje in da se borimo za svojo svobodo.«

Iz rodovitne Radjevine se je vstajala razširila na Mačvo, Kolubaro in zahodno Srbijo. Razvnela je Kraljevo, Rasino, vzhodno Srbijo in Krajino. Niso minili niti trije meseci od piza Partije k vstaji, ko je bila že vsa svobodoljubna Srbija na nogah. Velik del Srbije je bil v jesenskih dneh leta 1941 svobodno ozemlje, sovranski in njegovi hlapci pa so bili stisnjeni v nekaj okrajih.

Ljudstvo Srbije je naglo izbrisalo s svoje zemlje pečat dejstva in je obracovalo s tistimi, ki so bili nosilci veliki-kosirskega hegemonizma. Ko se je ljudstvo bilo proti njim, se je obenem borilo tudi proti močnim in moderno oboroženim silam nemškega rajha. Boj med Davidom in Goljatom po orožju — prva in druga sovražnikova ofenziva — je prisilil partizanske enote Srbije, da so zapustile svoje

kraje in se umaknile v Bosno. Od decembra leta 1941 pa do spomladi leta 1944 so bili borci proslavljenega kragujevkega po ustanovitvi Prve in Druge proletarske brigade na pohodih po Bosni, Crni gori, Hercegovini... in se borili na Sutjeski, Zelengori, Drvarju... Skupaj z borci vseh naših narodov so preživeli kri ter kovali bratstvo in enotnost, da bi se šest plamtečih bakel strnilo v eno samo.

In ko so več kakor zdesetkovane srbske partizanske enote, sedaj v sestavi Jugoslovanske narodnoosvobodilne vojske prišle znova v Srbijo, ki so jo bile s težkim srcem zapustile, so jim pomagale tudi borbenne enote vseh naših narodov, da bi sovražnika pregnale s svojih domov in ga porazile. Vzemimo so se žrtvovali za svobodo in uresničevali cilje revolucije.

Ko so odložili orožje, so Srbi čakali težave naloge. Dežela je bila razdejana, okupator je uničil mnoga mesta in vasi, industrijo, kmetijstvo. Mnogi so morali začeti iz nič. V komaj dveh desetletjih je Srbija z delom in v bratskem sodelovanju z vsemi republikami popolnoma izpremenila svojo podobo. Zrasli so Sevojno, Srebrenica, Magnohrom, Bor in Trepcina sta postala orjaka. Široka in nepregledna Vojvodina je postala dejanska žitnica Jugoslavije. Nekaj stokratne in osamljene vasi korakajo čedalje krepkeje po poti socialistične preobrazbe. Vsega tega ne bi bilo, ako ne bi Partija vkresala iskro vstaje in ako se ne bi ta iskra razvnela v požar narodnoosvobodilne borbe, ki je zajela vso deželo.

Ivan Stojiljković

PROBLEM KADROV NA SEJI REPUBLIŠKEGA SVETA ZA TURIZEM Prožno izobraževanje v gostinstvu

Na mariborski višji komercialni šoli že jeseni poseben oddelek za gostinstvo in turizem

LJUBLJANA, 6. jul. Današnja seja republiškega sveta za turizem je bila namenjena predvsem problemu vzgoje gostinskega strokovnega kadra. Predsednik dr. Dougan je uvodoma naglasil, da se je posebna komisija, ki je pripravila gradivo za spremembo sistema za vzgojo gostinskih strokovnih kadrov, oprala zlasti na smernice, ki jih je na podlagi razprave v Ljudski skupščini sprejel Izvršni svet ter na resolucijo Zvezne ljudske skupščine o načelih, sistemu in oblikah strokovnega izobraževanja kadrov.

Tajnik republiške Gostinske zbornice Ivo Brumen je podrobneje obrazložil predlog strokovne komisije. Osnovno načelo novega sistema izobraževanja temelji na tem, da je treba vsakega delavca izobraziti za določeno delovno mesto in mu dati možnost čim večjega napredovanja, obenem pa določena delovna mesta podvreči družbeni kontroli. Gospodarske organizacije pa bodo same odločale, kakšne kadre bodo izobraževale in sprejemale. Po predlogu komisije naj bi kadrovske vprašanje reševali s tremi oblikami vzgoje: v rednih gostinskih šolah, za vajensko dobo in s priučevanjem na delovnem mestu. Pomemben je zlasti predlog, da se kakršenkoli balast teoretičnih predmetov, ki jih zajemajo že redni učni programi osemletke, izloči iz strokovnega šolanja tako da se vajenska doba skrajša od doseganjih treh na dve leti.

V izbrani razpravi so se na seji najdlje zadržali pri predlogu republiškega sindikata gostinskih delavcev, ki ga je obsejal tudi Izvršni svet.

Tudi na dopustu
jutranjske
DELO

predlogom strokovne komisije in republiškega sindikata ni bistvenih razlik, le da drugi omogoča še prožnejše uveljavljanje sistema vzgoje strokovnih kadrov. Po tem predlogu naj bi se vsakdo, ki se odloči za poklic v gostinstvu, sam odločil tudi za sistem vzgoje, bodisi da gre v podjetje kot vajenec, bodisi da stopi s podjetjem v delovno razmerje in začne svoje znanje izpopolnjevati po sistemu vzgoje na delovnem mestu. Sindikati tudi predlagajo, naj bi v vseh okrajnih rediških ustanovah posebne šolske gostinske centre, ki bi nadzorovali uveljavljanje vse strokovne vzgoje, bodisi po vajenskem sistemu ali po sistemu priučevanja na delovnem mestu. V teh centrih bi torej skrbeli za celovito strokovno izobrazbo, seminarjev in drugih oblik vzgoje, razen tega pa bi se v te centre vključile tudi sedanje gostinske šole. Vrh tega naj bi po mnenju sindikata posameznikom čim manj administrativno omejevali možnosti napredovanja. Če bo ta ali oni posameznik strokovno dovolj sposoben, da doseže višjo kvalifikacijo in prevzame tudi odgovornejše delovno mesto, mu je treba takšno napredovanje omogočiti ne glede na to, koliko časa se uči.

Vrata gostinskih delavcem so torej odprta zelo široko. S predlogi, ki jih je obrazložil Izvršni svet, se na seji sveta strinjali in jih bodo v svojih zaključkih posredovali republiški sekretariatu za blagovni promet.

Generalni sekretar Turistične zveze Slovenije inž. Weiss je nato poročal o pripravah na ustanovitve posebnega oddelka pri Višji komercialni šoli v Mariboru, ki naj bi si že v novem šolskem letu uredila poseben oddelek za gostinske in turistične

ne kadre. Pri tem so mnogi pripomnili, naj bi bilo vpisovanje bodočih visokokvalificiranih gostinskih in turističnih kadrov čim bolj načrtno. Lani so na primer zelo skrbno pripravile vpis svojih kadrov vse komunalne banke in drugi centralni zavodi v Sloveniji, kar je vodstvu šole zelo olajšalo delo.

Vodstvu šole ni vseeno, ali se slušatelji vpisujejo kot posamezniki ali pa preko podjetij ali ustanov. Zato bi bilo treba tudi za vpis ljudi v oddelek za turizem in gostinstvo čim bolj zainteresirati tako gospodarske kot občinske in okrajne ljudske odbore.

I. P.

Predstavniki Ljubljane odpotovali v Britanijo

Ljubljana, 6. julija (Tanjug) — Pod vodstvom predsednika OLO Ljubljane Franca Popita so odpotovali danes v Veliko Britanijo predstavniki mesta Ljubljane. Več dni se bodo mudili v Nottinghamu in tako vrnili obisk predstavnika tega britanskega mesta, ki so obiskali Ljubljano lani.

V okviru sodelovanja teh dveh mest se menjavajo tudi otroci na letovanju. Ondas se je skupina ljubljanskih otrok vrnila iz Nottinghama, skupna otrok iz tega mesta pa obišče Ljubljano v drugi polovici julija.

Zagreškemu baletu, ki je sredi nastopil v okviru Ljubljanskega festivala, je predsednik ljubljanskega mestnega sveta Marjan Jenko včeraj dopoldne priredil sprejem. Ob tej priložnosti je govoril o pomenu takih srečanj predsednik upravnega odbora festivala Jaka Avšič, za gostoljubje pa se je zahvalil generalni sekretar Hrvatskega narodnega gledališča Jože Kavur. Na slik del ansambla zagreškega baleta na sprejemu v Kresiji: prva z leve je znana solistka in koreografinja Sonja Kestl. (Foto: S. Jerala.)

Seja Izvršnega sveta Kosova in Metohije

Pristina, 6. julija (Tanjug). — Izvršni svet Kosova in Metohije je danes obravnaval pregled gibanja gospodarstva v tej oblasti v prvih štirih mesecih letošnjega leta in sprejel več odločitev. Svet je ugotovil, da je industrijska proizvodnja v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta narasla za 7,4%.

Tri nove institucije

Upravni odbor Zvezne industrijske zbornice je te dni sprejel sklep o ustanovitvi instituta (ali agencije, imen še ni dokončno) za avtomatizacijo in elektroniko, kakor tudi sklep o ustanovitvi agencije za tehnično pomoč v industriji ter urada za racionalizacijo proizvodnje v strojni industriji.

Vsak izmed teh sklepov pomeni temeljni ukrep v industriji, ki bo njegova izpolnitev pripomogla k hitrejšemu razvoju proizvodnih sil k izpolnitvi, modernizaciji tehnologije, njenemu vzponu na raven sodobnih industrijskih dosežkov na svetu.

Ce bi hoteli vedeti, kaj je skupnega v teh treh posvetskih različnih ukrepih, bi videli, da je to orientacija in spoznanje, da je za nadaljnji razvoj gospodarstva v naših časih najbolj potreben tehnični napredek na višjo raven. Čas, ko smo veliko razpravljali o gospodarskem sistemu in njegovih instrumentih, o najodločilnejših čimilitelj naše proizvodnje, je že za nami. Izkušnje so nas naučile, da je sistem dober (razprave tu in tam vendar niso odveč), da pa lahko govorimo o tem, kako naglo in v kolikšni meri sprejemamo tisto, kar so drugod že dosegli. Sad spoznanja, da je treba sodobni tehniki širše odpreti vrata v industrijo, so tudi najnovejši ukrepi Zvezne industrijske zbornice.

Avtomatizacija v naši deželi ni poseben nov stvar. Doslej so delali v tej smeri v Ljubljani in Zagrebu, nedavno pa tudi v Vinici. Novi beograjski inštitut ne bo nobena superorganizacija, marveč ena izmed enakopravnih ustanov te vrste. Informiral bo tovarne, kje in v kakšni obliki in meri lahko uporabijo tehniko, dajal bo konkretne nasvete posameznim proizvajalcem, kako naj ravna v tem ali onem primeru. Razen tega bo analiziral stanje na posameznih področjih industrije ter predlagala državnim upravnim organom razne ukrepe za njegovo zboljšanje. Na zahtevo kupcev bo sestavljala projekte za popolno ali delno avtomatizacijo v tovarniški proizvodnji. Gre za vse industrije, med katerimi pa imata za zdaj najmočnejši upanja na avtomatizacijo živilska in kemijska.

Ustanovitev nove ustanove I. Jovanka Brkić

NOVA ZDRAVSTVENA USTANOVA ZA BOJ PROTI TUBERKULOZI

Novi Sad, 6. julija (Tanjug) — Novi inštitut za boj proti tuberkulozi v Sremski Kamenici pri Novem Sadu je sprejel na združenje prvih 200 bolnikov. To najodbojneje opremljeno in največje zdravstveno ustanovo za boj proti tuberkulozi bodo svečano odprli v septembru. Dotlej bo inštitut sprejel še 500 bolnikov.

Inštitut ima štiri oddelke za zdravljenje pljučne tuberkuloze, kirurški oddelek, odsek za rehabilitacijo, konzilijski dispanzer in centralni laboratorij. V bolniških oddelkih te zdravstvene ustanove zdravijo tuberkulozo po najodbojnejši metodi. Inštitut bo lahko interveniral tudi v najbolj zamotnih kirurških primerih. Veliko pomoč pričakujejo od inštituta mnoge zdravstvene ustanove v Srbiji spričo vloge, ki mu je namenjena v boju proti tuberkulozi.

Bosenska mladina gradi

šole, mladinske domove, športna igrišča in druge naprave

SARAJEVO, 6. julija (Tanjug). V letošnjih delovnih akcijah od 1. aprila do konca junija je sodelovalo v BiH blizu 172.000 mladincev in mladink. Gradili so šole, mladinske domove, športna igrišča in druge naprave. Prosto-voljno so delali 1.210.000 ur.

Kakih 15.000 mladih graditeljev je bilo zaposlenih pri zaključnih delih več šolskih poslopij. Samo v dobojskem okraju bodo z njihovo pomočjo v kratkem dogradili 43 šol, v livanjskem 38, v zenickem

pa 25. Delo so pospešili med drugim tudi zato, ker imajo na razpolago več finančnih sredstev iz samoprispevkov. Pomembna je tudi pomoč članov Socialistične zveze. Mladinske domove grade ne-

koliko počasneje. V Bijeljini gradi kakih 1200 fantov in deklet svoj dom. V Glamocu grade mladinski spominski dom Iva Lola-Ribarja. Tudi v Bihaću, Mostaru in Zenici so začeli graditi domove.

Blizu 35.000 mladincev in mladink pomaga graditi kakih 300 športnih objektov. Nekateri so že dogradili. V Bosanskem Samcu grade športni center, enako v Vitkovici pri Gorazdu in v Bosanskem Petrovcu. Nadalje grade osem plavalnih bazenov, 6 strelišč itd.

Kakih 14.000 fantov in deklet je sadilo spomladni sadne sadike in pogozdovale goščave. Samo v livanjskem okraju so mladinci posadili 85.000 sadnih in gozdnih sadik. V melioracijskih delih je pri-spevala mladina nad 150.000 prostovoljnih delovnih ur. Približno v 80 vaseh BiH so mladinci pomagali pri elektrifikaciji. V dosežanjih delovnih akcijah se zlasti odlikuje mladina Sarajeva, ki gradi progo za električno železnico Sarajevo—Ilidža.

Pospešena žetev

Po zadnjih cenitvah pridelek pšenice v Vojvodini ne bo manjši od 110.000 vagonov

NOVI SAD, 6. julija (Tanjug). V Vojvodini so zadnja dva dni močno pospešili žetvena dela ki so jih doslej opravili približno na četrtini polj, zasejanih z italijansko pšenico.

V somborskem okraju so pšenico poželi na polovici njiv velikih kmetijskih gospodarstev in nad 70% polj, obdelanih v kooperaciji. Pričakovati je, da bo letina v tej pokrajini pospravljena približno v 20 delovnih dneh.

Na vseh poljih velikih kmetijskih gospodarstev je bil donos pšenice in ječmena velik, na posameznih njivah celo večji od lanskega. Doslej največji donos pšenice 86 metrskih stotov so imeli na 1 ha poskusnega polja v Srebbranu.

Donosi na njivah, kjer je bila setev kombinirana, kažejo, kako važen je ta ukrep za povečanje pridelka. Prvi uspehi so potrdili mnenje strokovnjakov, da lahko po tem načinu setve na enoti površine pridelamo 50% več žita. Tako na primer je kmečka delovna zadruga »Jedinstvo« v Titelu na posameznih njivah pridelala 66 metrskih stotov na hektar. Na njivah, kjer so opravili kombinirano setev, so pridelali povprečno po 60 metrskih stotov, v drugih pa nad 50. Na kmetijskem posvetu »Partizan« v Indijji znaša povprečni pridelek pšenice 55 metrskih stotov.

Na vseh poljih v delovni kooperaciji se giblje povprečni donos od 30 do 35 metrskih stotov. V posameznih okrajih bodo imeli letos mnogi kooperanti skoraj dvakrat večje donose kakor zasebni kmetovalci, ki niso sodelovali z drugimi.

Poplave v okolici Krupnja

Beograd, 6. jul. — V okolici Krupnja je bilo pred dnevi veliko deževje. Zaradi obilice padavin je ostalo pod vodo nekaj deset hektarov plodne zemlje v okolici Krupnja. Voda je popolnoma poplavlila vas Mokrovic.

V papirnici Količevo bodo kmalu končali montažo velikega kartonskega stroja, ki bo imel letno zmogljivost 10.000 ton. Pred kratkim so opravili najtežje delo, namreč prevoz velikanega gladilnega valja, ki sam tehta 50 ton. Valj so izdelali v tovarni Escher Wyss v Ravensburgu v Zahodni Nemčiji. Ker ga zaradi premajhne višine železniških predorov niso mogli poslati po železnici, so ga v Stuttgartu naložili na rečno ladjo in nato odpeljali po Neki-karju in Renu do Rotterdamu, odkoder je linijska ladja »Zadar« prepeljala po dolgi poti skozi Gibraltar do Reke. Najtežji del poti pa je bil od Reke do Količevega. Prevoz je organiziral ljubljanski Intertrans, ki je na Dunaju najel posebno nizko 4-osni priklopnik s 16 kolesi. Po cesti skozi Reko transport ni bil mogoč, zato so valj s pomočjo 100-tonskega plovnarja zadrževali na priklonih, na katerem je bil že pripravil močan podstavek iz hrastovega lesa. Tako je priklopnik s tovorom tehtal 93 ton, sam tovor pa je segal 5,6 m v višino in 4,6 m v širino. S pomočjo organov Ljudske milice, ki je pred kolono in za njo ustavljala vozila in na ovinkih zapirala promet, so valj po devetdesetnih voznih brez večjih težav prepeljali v Količevo. Le Dolgi most na Viču so morali pred prevozom podpreti, tik ob tovarni v Količevem pa razširiti cesto, medtem ko so prevoz čez železniško progo zaradi varnosti prometa organizirali sprotaj z železniško upravo.

LJUBLJANSKA UNIVERZA UVAJA

Popoln farmacevtski študij NA OSNOVI REFORMIRANIH PROGRAMOV

Ker bi radi zvedeli, kakšne so priprave za uvedbo reformiranega farmacevtskega študija na ljubljanski univerzi, smo zastavili nekaj vprašanj članu fakultetne uprave fakultete za splošno medicino in stomatologijo magistru Tonetu Priveršku, prvemu slovenskemu doktorju farmacije. Rad se je odzval naši želji ter odgovoril na vprašanja:

»Seznanjeni smo, da uva-
jamo letos na ljubljanski
univerzi popoln farmacevtski študij že na osnovi reformiranih programov. Kakšni so razlogi za uresničitev tega načrta in kako se razvijajo priprave?«
»Ne poznam poklica, ki bi bil tako potreben reforme kot prav veda o zdravilstvu, to je farmacija. Kadar govorimo o farmaciji, mislimo navadno samo na lekarništvo, ker je pač v lekarnah zaposlena večina diplomiranih farmacevtov in

»Eskim« v hladilnici že zdaj uživa ob misli, kako se bodo zamrznjene jagode prilegle v zimskih mesecih

Neopravičljiva brezbržnost

V nekaj letih homo morali spričo naraščajoče proizvodnje okrepiti in izpopolniti »hladilniško verigo«

Pred nedavnim je v Beogradu in Portorožu deset dni zasedal Mednarodni inštitut za hlajenje, katerega članica in ena izmed ustanoviteljic je tudi naša država. Zasedanju, med katerim so si udeleženci na poti od Beograda do Kopra ogledali vrsto modernih hladilnic, je prisostvovalo okrog petdeset uglednih strokovnjakov za tehniko hlajenja iz Evrope in Amerike, sama svetovno znana imena, udeležba naših pa je bila vse prej kot zadovoljiva. To je vsekakor vredno obznavanja, saj nameravamo pri nas spričo prednosti »hladne« tehnike v prihodnjih letih, ko bodo naši kmetijski pridelki še narasli, razširjati hladilniške zmogljivosti in izpopolnjevati tako imenovano »hladilniško verigo«.

Kar so se pojavili na našem tržišču prvi prehranbeni proizvodi iz naših hladilnic, menda ni potrebno nikogar, ki so jih poizkusili, prepričevati o prednostih hlajenih živil pred konzervirano hrano, predelano na »vroči« način. Živila, ki so prihajala iz hladilnic, so ohranila okus, obliko, vitamine in kalorije ter lepo dopolnjevala našo prehrano. Podrug strani so gospodarski računi pokazali veliko večjo ekonomičnost tehnike hlajenja (če je »hladilniška veriga« popolna) pred drugimi predelavami živil. Drugače povedano — 61 doslej zgrajenih hladilnic z 280.000 kub. metrov ohlajevalnih prostorov, ki sprejmejo 51.140 ton lahko pokvarljivih živil, je pridobilo tržišče in potrošnike. Nedvomno bi jih še bolj, če s to »novostjo« ne bi bili šele na začetku.

TRIDESETKRAT VEČ
KOT PRED VOJNO
Čprav je bila Srbija leta 1908 ena izmed soustanoviteljic Mednarodnega inštituta za hlajenje, ki je v njem danes vključenih 40 držav, smo imeli v predvojni Jugoslaviji le za 1600 ton hladilniških zmogljivosti, tako da je prišlo na prebivalca, v številni izvoz, komaj pol kg hlajenih živil. V povojnih, zlasti še v zadnjih letih pa so te naše zmogljivosti tolikanj narasle, da sedaj pride lahko že okrog 15,5 kg hlajenih proizvodov na prebivalca ali tridesetkrat več kot pred vojno. Skozi naše hladilnice je namreč v minulem letu šlo okrog 219.000 ton živil, že leto pa bo promet narasel na

250.000 ton. V zvezi s tem so prijetna spodbuda laskava priznanja, ki so jih ob nedavnem obisku izrekli tuji strokovnjaki na račun velikosti in notranje organizacije v posameznih objektih.

»HLADILNA VERIGA«
JE SE NEPOPOLNA
Z doseženimi uspehi še ne moremo biti zadovoljni, vendar ne le zato, ker Italija na primer razpolaga z dva in pol milijona kub. metrov prostora za hlajenje, SZ s petimi milijoni, ZDA s trinajstimi ali Kanado z več kot tremi milijoni in z ustreznimi večjim številom kilogramov hlajenih živil na prebivalca. K povečanju zmogljivosti nas silijo predvidena večja proizvodnja lahko pokvarljivih živil in spremembe, ki jih s tem v zvezi pričakujemo v naši prehrani.

Za smotno oskrbovanje tržišča bi morali l. 1965, ko bo proizvodnja lahko pokvarljivih živil znašala po mnenju strokovnjakov okrog 8.740.000 ton, ohlajevati okrog četrtno te proizvodnje, torej okrog 2 milijona 250 tisoč ton. Za takšno količino pa bi potrebovali 895.000 kub. metrov prostora za hlajenje.

Povečane zmogljivosti naših hladilnic seveda ne bi odpravila problema, če ne bi hkrati mislili na izpopolnjevanje »hladilniške verige« — od proizvajalca do potrošnika. Do l. 1965 bo treba zagotoviti 66.000 kub. metrov hlajenih prostorov v trgovinah in gostinstvu, poskrbeti pa bo treba tudi za ustrezní prevoz. Pri tem bo kazalo biti kolikor mogoče smotrni, da ne bodo ostajali kamioni-hladilniki ne-

izkoriščeni kot n. pr. prav zdaj v FAP, ker so neracionalni in predragi, medtem ko naša živila razvažajo tuja prevozna podjetja. Nemajhnega pomena pa je tudi možna udeležba Jugoslavije pri neposrednem in posrednem oskrbovanju drugih dežel. Specializirani luki Koper in Reka bi lahko, ob že vzpostavljeni hladilniški mreži v severnih deželah, občutno skrajšali do njih transport iz azijskih in afriških držav.

Vse te velike možnosti opozarjajo, da bomo potrebovali zadostno število strokovnjakov. Za sedaj so delovna mesta v hladilniški mreži le pet odstotno zasedena z ustreznimi strokovnjaki. Do l. 1965 pa bi bilo treba sedanje število povečati za uspešno operativno in raziskovalno delo za 50 strojnih inženirjev, za še enkrat toliko inženirjev tehnologov hladilničarjev, okrog sto več bi potrebovali strojnih tehnikov, obratnih pa 400 več. Nemajhne potrebe bo torej mogoče pokriti le s sodelovanjem vseh jugoslovanskih univerz, ki doslej niso pripravljale (razen kmetijske fakultete v Beogradu in še ta le v zadnjem času) tovrstnih specializiranih strokovnjakov, temveč so obravnavale tehniko hlajenja le mimogrede.

Skratka — za tehniko hlajenja bo treba pokazati veliko večje zanimanje kot doslej, zlasti še večje, kot se je izkazalo na nedavnem mednarodnem posvetovanju. Med okrog 50 tujimi uglednimi strokovnjaki je bilo le pet Jugoslovancev, izmed katerih ni bil niti eden iz neposredne proizvodnje. Značilno pa je, da se je posebne prireditve in sprejema na Tašmajdan-skem stadionu v Beogradu v čast tujim gostom udeležilo več kot dva tisoč ljudi. Resda bodo vsi referati sedaj tatisnjeni — toda ali ni bilo škoda denarja za vse izgubljene prilžnosti, ki so se ponujale našim strokovnjakom za neposredne stike s tujimi izkušnjimi ljudmi? S. Stanič

g s strokovnjakom, ki bi povezoval medicino in proizvodnjo zdravil, ker zdravstvo nima stroke, ki bi zajemala celotno problematiko področja zdravil, od njihovega izvora do uporabe. Ker je torej potreben zdravstvu farmacevt, ki naj bi kot zdravstveni delavec sodeloval z zdravnikom, je nujno, da najprej spremenimo farmacevtski študij.

Ze po teh sicer kratkih ugotovitvah vidimo, da imamo več kot objektivne razloge za reformo farmacevtskega visokošolskega študija in da ima vsako odlaganje lahko samo neugodne posledice za nadaljnji razvoj zdravstvene službe.

Kolikor mi je znano, so v teku priprave za reformo farmacevtskega študija že nekaj let. Kot pri vsakem novem podvigu je razumljivo, da so tudi tu nekatere težave, toda upam, da jih bomo znali pravočasno odpraviti, saj je naš cilj sodelovanje pri uspešnem zdravstvenem varstvu prebivalstva.

»Ali so programi že sestavljeni ter prilagojeni tako, da jamčijo formiranje samostojnega farmacevtskega strokovnjaka, ki bo po dveh letih študija lahko samostojno delal v praksi, kjer je deficitarnost farmacevtskega kadra najbolj občutljiva? In dalje, ali so programi sestavljeni tako, da

omogočajo redno nadaljevanje študija v drugi stopnji, da dobimo vsestransko izobraženega farmacevta, ki bo povezoval medicino in proizvodnjo zdravil?«

»Namen prve stopnje študija je usposobiti strokovnjaka, ki bo obvladal vso tehniko praktičnega dela v lekarni, kakor tudi v laboratorijih, farmacevtski industriji in podobnem. Temu cilju je prilagojen učni načrt, ki ima močan poudarek prav na praktičnem delu.

Znanje prve stopnje bodo pri nadaljnjem študiju v drugi stopnji slušatelji lahko poglobili, ker je poudarek zlasti na teoriji. Učni program je tako sestavljen, da bo absolutno zdravila v njegovem bistvu, se pravi, da bo poznal učinek zdravila. Razen tega pa bo sposoben na osnovi tega znanja odkriti nove zdravilne surovine. Tako bo postal koristen sodelavec zdravniku in farmacevtu v drugi stopnji študija.

Prvič uvajamo na naši univerzi popoln farmacevtski študij in to še celo v reformirani obliki. Možno je, da se bodo pokazale nekatere pomanjkljivosti, bodoči pedagoški kader pa bo moral smiselno in pravočasno odpraviti te pomanjkljivosti, da bo tudi farmacija dosegla sloves drugih ljubljanskih fakultet. M. N.

perutnino z obratom za predelavo kurjega mesa »Galus« ter konzervna tovarna »Prima«.

»Galus« je uspešno, da je v osmih mesecih predelal okoli 300 ton kurjega mesa in jaje. Letos računajo s proizvodnjo 667 ton belega mesa in 267 ton jajc. »Prima« bo letos poslala na tržišče skoraj 5 milijonov kilogramov konzervirane zelenjave in sadja.

O kakovosti izdelkov teh dveh zadrugnih tovarn najbolje pričča številka o izvozu: lani je bil izvoz vreden skoraj 350 tisoč dolarjev. »Galus« je izvozil za 190 tisoč dolarjev.

To so samo zunanje oblike dejavnosti kikiindski zadrug. Da bi dosegli to, so morali ustvariti in urediti 6 poljedelsko-zivnoredskih uprav, upravo za sadijstvo in vrtnarstvo, službo za zaščito rastlin, veterinarsko postajo in še dosti drugega.

Če upoštevamo vse to, bi lahko izjavili zaključek, da delajo tako tudi druge zadrug. To bi držalo, ko bi se zadruga dejavnost s tem še izboljšala. Vendar pa z zadrugo v Kikiindi ni tako. Ta si še naprej prizadeva za napredek kmetijske proizvodnje in za ustvarjanje tesnejših in trajnejših oblik sodelovanja z zadrugami. Iz te težnje pa je izšel sklep: neogibno je aktivno sodelovanje z drugo v proizvodnem procesu, če hoče postati njen član. Če plačaš zadrugi prispevek, to še ni zadostna izkaznica, da bi bil član zadrug. Brez obveznosti — tako so sklenili zadrugniki — ne moreš imeti pravice.

To kaže, da v kikiindski zadrugi rastejo novi odnosi. Ne le novi odnosi med zadrugo in njenimi člani, temveč tudi novi odnosi glede prihodnjih družbenih odnosov v kmetijstvu.

Ivan Stoković

Poleg koče na Krvavcu grade hotel. Imel bo prostora za 68 skupnih ležišč in 34 postelj. Spodnji prostori, kjer bo kuhinja in jedilnica, naj bi bili že letos izročeni svojemu namenu. (Foto: Jerala)

Kreditiranje in delitev dohodka v trgovini

Novi ukrepi na področju kreditiranja niso začasni in so povezani z bodočimi spremembami na področju delitve dohodka

Na nedavni seji upravnega odbora Trgovinske zbornice za Slovenijo so razpravljali o aktualni problematiki kreditiranja obratnih sredstev in nujno s tem povezanimi spremembami bodočega sistema delitve dohodka. Iz obsežne razprave je bilo videti, da naše gospodarske organizacije le počasi sprejemajo ukrepe, ki so bili konec aprila sprejeti na pod-

ročju kreditiranja. Še vedno je razširjeno mnenje, da so sedanje omejitve kreditov začasni ukrepi, ki naj bi veljali le nekaj mesecev, češ da bo položaj sam zahteval ponovno sprostitve kreditiranja. Zato ponekod čakajo, da bo prišla nekaka rešitev od zgoraj, namesto da bi čimprej prilagodili svoje poslovanje razpoložljivim obratnim sredstvom, da bi bolje izterjali svoje dolžnike in pokazali več previdnosti pri prodaji na kredit. Marsikatero podjetje prihaja danes v težave zaradi tega, ker je širilo svoje poslovanje le na račun zadolževanja pri dobaviteljih.

To velja tudi za mnoga trgovinska podjetja, ki so ob naraščanju prometa povečevala svoje zaloge blaga z zavlačevanjem pri plačevanju faktur, čeprav so imela vse do zadnjih ukrepov možnosti dobiti brez težav v banki potrebne revolving kredite, ki se avtomatično obnavljajo. Zdej te možnosti nimajo več. Za ta podjetja bi bilo usodno, če bi se zanašala, da bo že prišla nekakšna rešitev od zgoraj.

V zveznem kreditnem planu je določeno, da se v letošnjem letu povečajo obratna sredstva za 190 milijard din, in sicer za 100 milijard iz bančnih sredstev, za 50 milijard iz družbenih investicijskih skladov in za 40 milijard iz sredstev gospodarskih organizacij. Kvota 100 milijard iz bančnih sredstev pa je v glavnem že izčrpana, medtem ko so se le nebitveno povečala obratna sredstva iz ostalih virov. Zato bodo morali lokalni družbeni investicijski skladi mnogo več kakor doslej investirati v obratna sredstva gospodarstva in po potrebi spremeniti plan, če temu ne ustreza. Isto velja za gospodarske organizacije. Naš bančni sistem bo sicer še nadalje odobral kratkoročne namenske kredite v okviru sredstev, ki pritekajo iz vrnjenih kreditov, in sicer predvsem za najnujnejše potrebe proizvodnje. Pri tem je treba upoštevati, da sta približno dve tretjini bančnih kratkoročnih kreditov le formalno namenski, v resnici pa predstavljata stalna viaganja, ki jih je treba obnavljati. Preostala tretjina vrnjenih sredstev pa zadošča le za majhen del zahtevkov. Razen tega so v juliju in avgustu vračanja kratkoročnih kreditov manjša, kar pa pride jesen, bodo potrebna nova sredstva za odkupe.

Trgovina na drobno in debelo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

roju kreditiranja. Še vedno je razširjeno mnenje, da so sedanje omejitve kreditov začasni ukrepi, ki naj bi veljali le nekaj mesecev, češ da bo položaj sam zahteval ponovno sprostitve kreditiranja. Zato ponekod čakajo, da bo prišla nekaka rešitev od zgoraj, namesto da bi čimprej prilagodili svoje poslovanje razpoložljivim obratnim sredstvom, da bi bolje izterjali svoje dolžnike in pokazali več previdnosti pri prodaji na kredit. Marsikatero podjetje prihaja danes v težave zaradi tega, ker je širilo svoje poslovanje le na račun zadolževanja pri dobaviteljih.

To velja tudi za mnoga trgovinska podjetja, ki so ob naraščanju prometa povečevala svoje zaloge blaga z zavlačevanjem pri plačevanju faktur, čeprav so imela vse do zadnjih ukrepov možnosti dobiti brez težav v banki potrebne revolving kredite, ki se avtomatično obnavljajo. Zdej te možnosti nimajo več. Za ta podjetja bi bilo usodno, če bi se zanašala, da bo že prišla nekakšna rešitev od zgoraj.

V zveznem kreditnem planu je določeno, da se v letošnjem letu povečajo obratna sredstva za 190 milijard din, in sicer za 100 milijard iz bančnih sredstev, za 50 milijard iz družbenih investicijskih skladov in za 40 milijard iz sredstev gospodarskih organizacij. Kvota 100 milijard iz bančnih sredstev pa je v glavnem že izčrpana, medtem ko so se le nebitveno povečala obratna sredstva iz ostalih virov. Zato bodo morali lokalni družbeni investicijski skladi mnogo več kakor doslej investirati v obratna sredstva gospodarstva in po potrebi spremeniti plan, če temu ne ustreza. Isto velja za gospodarske organizacije. Naš bančni sistem bo sicer še nadalje odobral kratkoročne namenske kredite v okviru sredstev, ki pritekajo iz vrnjenih kreditov, in sicer predvsem za najnujnejše potrebe proizvodnje. Pri tem je treba upoštevati, da sta približno dve tretjini bančnih kratkoročnih kreditov le formalno namenski, v resnici pa predstavljata stalna viaganja, ki jih je treba obnavljati. Preostala tretjina vrnjenih sredstev pa zadošča le za majhen del zahtevkov. Razen tega so v juliju in avgustu vračanja kratkoročnih kreditov manjša, kar pa pride jesen, bodo potrebna nova sredstva za odkupe.

Trgovina na drobno in debelo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lo ima zdaj v državnem merilu

lu za 27 % oziroma 30 %, več kreditov za obratna sredstva kakor pred enim letom. Zaradi nizke akumulativnosti sama še ne more ustvarjati lastnih sredstev niti za investicije, ki so zaradi rastočega prometa nujno potrebne. Dokler bo obstajala sedanja nizka akumulativnost, bo trgovina za svoj nadaljnji razvoj navezana v veliki meri na družbena sredstva. Izvajanje novih načel kreditiranja je tudi za trgovino, enako kakor za vse naše gospodarstvo, tesno povezano z bodočimi spremembami na področju delitve dohodka. Za trgovino pa bo treba že za obratni dohodek, doseženega leta 1960, spremeniti instrumente delitve, da bo imela že prihodnje leto na razpolago več sredstev za svoje sklade, ki jih bo lahko trošila po odobritvi zaključnih računov. Za to spremembo je več predlogov. Predlog republiške zbornice gre za tem, da bi federacija od obratnega prispevka iz dohodka veletrgovine z industrijskim blagom prepuščala 50 %, kreditnim skladom za investicije v trgovini, oziroma vse obratni prispevek ostale trgovine na debelo in trgovine na drobno.

Na seji upravnega odbora so razpravljali tudi o predlogih za bodoči sistem delitve dohodka, ki naj bi veljal od prihodnjega leta naprej. Po sedanjem sistemu so rentabilnejša podjetja sorazmerno bolj obremenjena z družbenimi obveznostmi kakor manj rentabilna. Sedanji sistem tudi ne upošteva uporabljenih družbenih sredstev oziroma družbene rentabilnosti vloženih sredstev, ker je osnovno merilo za obdavčevanje le minimalni osebni dohodek v razmerju z dohodkom podjetja. Za bodočo ureditev je več variant, po katerih naj bi se družbene obveznosti določile na podlagi razmerja med dohodkom podjetja na eni strani ter vrednostjo vloženih sredstev in vloženega dela na drugi strani, kar naj bi se določilo na podlagi povprečnih družbenih obveznosti za posamezne dejavnosti, panoge, stroke ali skupine enakih podjetij. Tako določena stopnja bi veljala za vso panogo ali stroko in bi bila proporcionalna.

Za trgovino prihaja v poštev le varianta, ki upošteva vsa vložena sredstva, ne samo osnovna sredstva, ki so ponekod minimalna. Republiška zbornica pa ob tej priložnosti obnavlja svoj stari predlog, po katerem naj bi prvo obdavčenje po primerni vnaprejšnji določen oziroma skupno podjetij krilo potrebe proračuna in družbenih skladov. Drugo obdavčenje pa naj bi bilo odvisno od tega, kako podjetje po prosti odločitvi kolektiva deli ostanek na sklade in osebne hode. Pri tem naj bi ostal neobdavčen tisti del, ki ga kolektiv daje za obratna sredstva; po nizki stopnji naj bi se obdavčeval tisti del, ki ga kolektiv namenja za osnovna sredstva oziroma za sklad skupne porabe, močnejše pa naj bi bil obdavčen tisti del, ki ga kolektiv določi za osebne dohodke nad določeno višino. To drugo obdavčenje pa naj bi bilo v korist lokalnih proračunov in skladov. Tak način delitve bi trgovino stimuliral za vlaganje v obratna in osnovna sredstva in za širjenje trgovske mreže, hkrati pa bi omogočal dosledno nagrajevanje po učinku.

fs

fs

fs

fs

fs

fs

fs

fs

fs

fs

fs

fs

OB ROBU
DOGODKOVPrekinitev
dvogovora

Neuspeh pripravljalnih alžirsko-francoskih razgovorov v Melunu je nekoliko presenetil svet. Le dan pred tem so francoski uradni krogi še govorili o zmernem optimizmu, opazovalci pa so — žal brez objektivne podlage — že sestavljali seznam uradnih delegacij obeh strani, ki naj bi bili pooblašeni, da vodita resnična pogajanja. To so bili — kot danes vidimo — račun brez krčmarja. Skrajna trdnost, ki je očitno bila pred tem, da javnost ni mogla dobiti jasne predstave o dogajanju in zato tudi ni vplivala na usmeritev, ki bi jo bolj ustrezala željam precejšnje večine.

Toda upoštevajmo prepričane ene in druge strani, da so razgovori samo prekinjeni, da ni bilo storjeno nič dokončnega, kar bi onemogočilo, da bi prej ali slej le moral priti dan, ko se bodo nadaljevali.

Mar niso le dan pred prihodom Bumendijela v Pariz štirje predsedniki članic francosko-afriške skupnosti zahtevali (in ne zaprosili) od de Gaulle, da pospeši prenos oblasti od francoskih na domače organe, hkrati pa so določili tudi datum, do kdaj naj bo končan ta postopek. In njihova zahteva je naletela na razumevanje.

Mar nista prav na dan prekinitev neuspešnih melenskih razgovorov vlad Belgije in Konga sklenili sporazuma o medsebojnem prijateljstvu in sodelovanju, ki bo odstranil morebitne večje prihodnje konflikte med dvema državama?

Podobnih dogodkov je bilo prav to dni v Afriki dovolj. Vendar pa njihov nauk za nekatere francoske kroge očitno ni dovolj poučen in jim ne zadostuje, da bi se rešili iz močvirja brisane preteklosti.

Očitno je torej, da bo svet moral še vedno za zdaj računati s časom kot čimhiteljem splošnega razvoja. Medtem bodo seveda delovali tudi drugi — aktivnejši — činitelji, med katerimi ne bo dodeljevanje zadnje mesto notranjemu in zunanemu pritisku, Francoske sindikalne centre izjavljajo, da bodo izkoristile prav vsa sredstva, vključno generalno stavko, da bi izsilile usmeritev k iskrenim pogajanjem.

Arabski svet je pozdravil sklepčasne alžirske vlade, da privoli v vodne tehnične razgovore s Francijo. Sedaj ne bo moral razmišljati, komu naj pripiše odgovornost, da ta privolitev ni rodila pozitivnih sadov.

Francoski zavezniki ne bodo vedno zapostavljali svojih interesov v prid francoskih. Blizu se namreč zasedanje Generalne skupščine OZN. Zasedanje afriških držav v Adisu Abebi zaradi takratnih razmeroma optimističnih izjav, ni dalo toliko poudarka alžirskemu vprašanju. Danes se Arabska liga že povezuje z organi azijsko-afriške solidarnosti in sklepa o svojih prihodnjih ukrepih.

V takem položaju ne preostane nič drugega, kakor z vso odločnostjo zlomiti odpor reakcionarnih notranjih francoskih sil in čimbolj skrajšati interval med prekinitvijo in nadaljevanjem pogajanj, pogajanj, ki bi jih naposled morala navedniti ne le enostranska, marveč obojestranska dobra volja in iskrenost, ki bi v takih pogojih zagotovila konstruktivne rezultate.

Vida Hroščak

Kitajski odgovor

Moskvi na obvestilo
o prekinitvi razorožit-
venih pogajanj

Moskva, 6. jul. (TASS) Kitajska vlada je odgovorila na zadnja sovjetska obvestila o prekinitvi pogajanj o razorožitvi 27. junija in poudarila popolno podporo stališč sovjetske vlade. Nota pravi, da je razorožitev skupna želja vseh narodov sveta, in zaključuje v obsevnem opisu stališča zahodnih držav, da zahodne sile ne žele razorožitve. Kitajska vlada meni, da je neprestana krepitev sil socialističnega tabora in združevanje miroljubnih narodov in dežel na svetu v odločni borbi proti pripravam vojne edino mogoča pot, da se Zahod prisili k iskrenim pogajanjem o razorožitvi.

Kitajska vlada odobrava pripravljenost Sovjetske zveze, da nadaljuje pogajanja o razorožitvi, in bo nadaljevala borbo proti politiki agresije in vojni imperializma z ZDA na čelu, je rečeno v odgovoru kitajske vlade.

PRED OBISKOM PREDSEDNIKA ABUDA

Hiter napredek Sudana

Sudan ima velike možnosti za nadaljnji gospodarski razvoj — Trgovinska izmenjava med Sudanom in Jugoslavijo se je v zadnjih letih šestkrat povečala

BEOGRAD, 6. jul. (Tanjug). Odkar je v Kartumu leta 1956 zaplapolala zastava nove republike, so dosegli v tej afriški deželi velik napredek. Nekdaj je bila to dežela nepreglednih planjav peska in bombažnega polja. Res so bili dani pogoji za industrijski razvoj in gojitev raznih kultur, toda kolonialne sile, ki so se zanimale samo za bombaž, niso posvečale robne pozornosti drugim bogastvom dežele.

Bilo je sicer nekaj poizkusov, da bi izkoriščali rudna in mineralna bogastva, ki so znana, toda to so naglo opustili, ker jih kolonialisti niso mogli izkoristiti tako, kakor so želeli. Zaradi slabih komunikacij je bil namreč jug dežele, gospodarsko ločen od severa, k čemer je tudi kolonialna uprava stremela.

Nasprotja med jugom in severom so še sedaj na gospodarskem področju najvažnejše vprašanje Sudana. Njihovo odstranjanje bi omogočilo hitrejši gospodarski razvoj de-

žele kot celote, ker bi lahko na ta način izkoriščali ogromne gospodarske možnosti juga z znatno manjšimi investicijami in v krajšem času kakor bogastva severa. To bi prav tako vplivalo tudi na hitrejšo okrepitev zaupanja med Arabci na severu in Afričani na jugu.

Sudan je kmetijska dežela z velikimi možnostmi za obdelovanje raznih kultur in izkoriščanje neraziskanih rudnih bogastev. Pogoje za industrijski razvoj in napredek posameznih gospodarskih panog, kakršne so industrija tekstila, lesa, usnja, sladkorja, cimenta, mesa, bombažnega olja, je izkoristila nova sudanska vlada v največjem možnem obsegu. Pri tem je bila omogočena zasebna iniciativa, tujo pomoč pa so sprejemali, kadar so jo dajali brez političnih in drugih popuščanj ter pogojev.

Na teh načelih temelji tudi gospodarsko sodelovanje Jugoslavije in Sudana. Ekonomski odnosi med obema deželama so postavljeni na zelo široko podlago in kažejo stalen napredek. V zadnjih treh letih se je izmenjava povečala za šestkrat. Blagovna izmenjava, znanstveno-tehnično sodelovanje in investicijska dela so glavna področja, na ka-

terih se razvija to sodelovanje. Jugoslavija izvaž v Sudan tekstil, kovinske izdelke, steklo, lesne izdelke itd., uvaž pa bombaž, gumiarabikum, sezam in drugo.

Zaradi prizadevanj nove vlade in njene politike se je gospodarski položaj Sudana v zadnjih letih znatno izboljšal. Vlada ministrskega predsednika Abuda je poleg drugega stimulirala na gospodarskem področju gojitev raznih drugih kultur, kar se je poleg bombaža pokazalo kot zelo koristno za gospodarski napredek Sudana.

Petletni načrt za razvoj Indije

Predlog za tretji petletni plan določa skupne investicije v znesku 100 milijard, 200 milijonov rupij — Pričakujejo, da bo načrt v dokončni obliki sprejet v začetku prihodnjega leta

Objavljen je bil in izročen v javno razpravo predlog tretjega petletnega plana gospodarskega razvoja Indije za dobo od leta 1961 do 1965, ki določa skupne investicije v znesku 100 milijard 200 milijonov rupij. O tem predlogu bodo razpravljali v vseindijskem parlamentu, kakor tudi v skupščinah indijskih držav. Pričakujejo, da bo končno besedilo tretjega petletnega plana Indije odobreno v prvi polovici prihodnjega leta.

Investicije bodo po tretjem petletnem planu nekoliko večje, kakor so bile skupne investicije po prvem in drugem petletnem planu in naj omogočijo vsakoletno povečanje narodnega dohodka za 5%. Glavna prednost se v predlogu plana priznava kmetijstvu in jeklarski industriji. Kmetijska proizvodnja naj bi se povečala za približno 30% in dosegla

100 do 105 milijonov ton žita, medtem ko pridelajo sedaj približno 70 milijonov ton na leto.

Zmogljivosti jeklarske industrije naj bi se po predlogu več kot podvojile in na ta način dosegle proizvodnjo približno 10 milijonov ton jekla na leto. To velja tudi za proizvodnjo električne energije, ki daje sedaj nekoliko manj kakor 6 milijonov kilovatnih ur na leto.

Razpored investicij v javnem in privatnem sektorju gospodarstva predvideva nadaljnjo okrepitev javnega sektorja, ki bo prejel od skupnih investicij 60 milijard in 22 milijonov rupij, medtem ko bo privatni sektor prejel 40 milijard. Predlog plana poudarja, da bo zagotovitev teh sredstev pomenila veliko finančno breme za deželo.

Iz dopolnilnega obdobjenja, javnih posojil in hranilnih vlog naj bi porabili znesek

nad 30 milijard rupij za kritje investicij v javnem sektorju. 22 milijard rupij bodo dobili iz pomoči inozemstva, nekoliko iz 10 milijard pa od rednih davkov na dohodek železnice, državnih podjetij in drugih javnih služb. Razen tega bodo znašale skupne potrebe po tuji valuti, ako se upoštevajo odplačila prejšnjih posojil in nabav ter uvoz žita, bo potrebno 32 milijard rupij ali nekaj nad 50% vseh investicij v javnem sektorju tretjega petletnega plana.

Privatni sektor bo kril svoje investicije povečini iz lastnih dohodkov, v manjšem delu pa iz pomoči inozemstva in posojil indijske vlade. Avtorji plana predvidevajo, da bo privatni sektor lahko investiral 40 milijard rupij, kar so bile med prvimi in drugim petletnim planom investicije v tem sektorju presežene za 7 milijard rupij.

Ko presoja rezultate prvega in drugega petletnega plana, navaja planska komisija Indije, da se je narodni dohodek v prvih petih letih povečal za 18%, v drugih petih letih pa približno za 20%. Cilji drugega petletnega plana, ki se sedaj končuje, bodo v glavnem

doseženi. V nekaterih važnejših sektorjih, kakor je na primer povečanje kmetijske proizvodnje, jekla in energije, naloge ne bodo v celoti izpolnjene, zato so pa nekatere druge panoge že presegle naloge, ki jih je določal plan.

Ob koncu tretjega petletnega plana bo imela Indija po sedanjih cenah približno 480 milijonov prebivalcev, medtem ko jih je sedaj 434 milijonov. To znatno povečanje prebivalstva narekuje deželi tudi postopno povečevanje akumulacije, ki je sedaj znašala 8%, medtem ko se mora do konca tretjega petletnega plana povečati za 11%. Pri tem bo imelo veliko vlogo obratovanje večjega števila industrijskih podjetij, ki jih sedaj grade.

Alžirska vlada poslala
besedilo sporočila
Arabski ligi

Kairo, 6. jul. (Tanjug) Stalni alžirski zastopnik v Arabski ligi, Ahmed Tefik el Medani, je izročil sekretariatu lige besedilo komunikacije začasne alžirske vlade o preliminarnih razgovorih s Francijo. Sekretariat je dostavil komunikacijo vsem deželam članicam.

Vojaški izgredi v Kongu

Izgredi so bili manjšega obsega — Premier Lumumba je izjavil, da so bili povzročitelji evropski oficirji in podoficirji

LEOPOLDVILLE, 6. jul. (AFP). V nekem vojaškem taborišču v bližini Leopoldville so danes nastali izgredi zaradi nezadovoljstva več deset pripadnikov vojaških sil Konga proti vladi. Demonstranti so zahtevali vojaško kadrovsko reorganizacijo. Ob tej priložnosti je predsednik vlade Patrice Lumumba danes izjavil, da so bili povzročitelji neredov evropski oficirji in podoficirji. Dejal je, da bo vlada takoj ukrenila potrebno za morebitno onemogočenje razširjenja neredov in da bodo ti ukrepi predvsem uporabljeni proti evropskim oficirjem.

Nezadovoljni vojniki in oficirji so zapustili taborišče in v skupinah odšli proti Leopoldville. Kakor pravi uradno vlado sporočilo, je samo

manjši del te enote sodeloval tudi pri demonstracijah. Vzpostavljen je v drugem vojaškem taborišču v bližini Leopoldville prav tako izločilo določeno število pripadnikov vojaških sil, ki so se pridružili demonstracijam proti vladi. Objavili so, da ni bilo spopadov in da so se demonstranti kmalu razšli ter vrnili v svoje vojašnice. Arretirali so več oficirjev, o katerih pravijo, da so vzpodbujali izgrede.

Ministrski predsednik Patrice Lumumba je davi sporočil vojakom, da bo vlada takoj povišala za eno stopnjo vse Kongozane, izvedla pa ustrezne ukrepe proti Evropejcem, ki so povzročili izgrede. O tem je

bil danes obveščen tudi belgijski veleposlanik v Kongu. Lumumba je izjavil, da je namen njegove vlade imenovati na poveljniška mesta v upravi, policiji in vojski Kongozane. Le na ta način, je dejal, bomo pokazali, da je Konga res neodvisna dežela.

Demonstracije v Licatu

Licatu (Sicilija), 6. jul. (Reuters). V mestu Licatu v južni Siciliji so nastali v pretekli noči spopadi med policijo in približno 20.000 demonstranti, ki so protestirali zaradi sklepa urada za elektrifikacijo Sicilije, da ne bodo gradili elektrarne, ki bi jo morali zgraditi na tem področju. Demonstranti so popoldne obkolili mesto in preprečevali odhod vlakov ter onemogočili cestni promet.

Da bi razgnala demonstrante, je policija streljala v zrak, naker je nastal spopad. Ob tej priložnosti sta bila dva človeka ubita, pet pa je bilo huje ranjenih, medtem ko je bilo ranjenih 19 policistov.

KONFERENCA O PREKINITVI JEDRSKIH POSKUSOV

Še en korak naprej

Sovjetski delegat je sprejel britanski kompromisni predlog za izvolitev funkcionarjev

ZENEVA, 6. jul. (AP). Vodja sovjetske delegacije na tripartitni konferenci za ustavitve nuklearnih poskusov v Zenevi Semjon Carapkin, je sprejel na včerajšnji plenarni seji kompromisni predlog britanskega zastopnika Michaela Wrighta za izvolitev šestih višjih funkcionarjev v organizacijo za nadzorstvo nad prepovedjo nuklearnih poskusov.

Poudaril je, da se je ZSSR vedno izjavljala za kompromis in da je Wrightov predlog »v skladu z načeli paritete med obema strankama«, za kar se je Sovjetska zveza vedno zavzemala.

Po predlogu britanske delegacije, ki ga je pretekli teden podal Michael Wright, naj bi bil na čelu kontrolne organizacije administrator, ki bi bil, kakor tudi njegov prvi pomočnik, državljani nevtralne dežele. Med štirimi pomočni-

ki bi bila dva iz vzhodnih, dva pa iz zahodnih dežel.

Po seji je imel sovjetski delegat Carapkin tiskovno konferenco, na kateri je izjavil, da bo Sovjetska zveza, ako bo ZDA nadaljevala nuklearne poizkuse brez soglasja drugih zastopnikov na pogajanjih v Zenevi, ocenila take poizkuse kot dejanja vojaškega značaja. V tem primeru bo ZSSR smatrala, da ima tudi sama pravico začeti poizkuse.

NOVICE S PETIH CELIN

NDONEZIJA

ZAHTEVA PO NACIONALIZACIJI PETROLEJSKE
INDUSTRIJE

Džakarta, 6. jul. (Reuters) Indonezijski sindikat petrolejske industrije je zahteval od predsednika Sukarna, naj vlada prevzame vse tuje petrolejske firme na Sumatri. Glavne tuje firme na otoku sta ameriški družbi «Caltext» in «Standard Vacuum». V svojem pismu Sukarnu sindikat pravi, da so delavci pripravljeno nositi vse posledice nacionalizacije.

CIPER

MAKARIOS O TUJI
POMOČI

Nikozijska, 6. julija (AFP) — Nadškof Makarios je izrazil pripravljenost nove republike sprejemati finančno pomoč od tujine, ne glede na to, iz katere države bi prišla, če bi bila brez pogojev. Nadškof Makarios je to izjavil na tiskovni konferenci v odgovoru na vprašanje ali bo nova republika sprejela pomoč zahodnih in vzhodnih držav.

OZN

PRIPOROČILO
ZA SPREJEM SOMALIJE

New York, 6. julija (Reuters) Varnostni svet OZN se je večkrat sestel, da bi proučil zahtevo nove neodvisne afriške dru-

žave, republike Somalije, za sprejem v svetovno organizacijo. Resolucija, ki je pripravila sprejem Somalije v OZN, je bila sprejeta soglasno. Resolucijo so predlagale Italija, Velika Britanija in Tunizija.

V zadnjih sedmih dneh se je Varnostni svet trikrat sestel, da bi proučil prošnje za sprejem novih afriških držav v OZN. Na prvih dveh sestankih je soglasno priporočil sprejem federacije Mali in Madagaskarja.

ZDA

BILANCA 4. JULIJA

New York, 6. julija (Tanjug) Na trodnevem nedeljskem počitku za 4. julij, Dan ameriške neodvisnosti, je v ZDA izgubilo življenje 650 ljudi. Samo v avtomobilskih nesrečah so bile ubite 403 osebe, kar je največje število smrtnih nesreč za nedeljske praznike v zadnjih petih letih. Sto osem ljudi je utonilo, 34 oseb se je smrtno ponesrečilo pri vožnji s čolni, 105 oseb pa je izgubilo življenje v raznih drugih nesrečah.

V New Yorku je bilo razmeroma mirno. Zabeležili so le štiri smrtna primera v prometnih nesrečah, zato pa je bilo 600 ljudi ranjenih v 900 prometnih nesrečah. Newyorška policija je izrekla 4500 kazni za prometne prekrške.

KUBA

KONGRES MLADINE

Havana, 6. julija (Prensa Latina) — V Havani se bo 26. julija začel prvi kongres mladine Latinske Amerike. Mednarodni odbor za pripravo kongresa se sestane v Havani 10. julija. V odboru so zastopniki čilске Centralne delavske organizacije, argentinske študentske federacije, Socialistične mladine Čila, mladine Venezuelske partije Action demokratske in mladine revolucionarnega gibanja na Kubi.

SOVJETSKI TANKER
V HAVANI

Havana, 6. julija (Prensa Latina) — V havansko pristanišče je priplul sovjetski tanker «Cenovci» s 7300 tonami nafte iz Sovjetske zveze. Nafto bodo predelali v rafineriji «Shell», ki je pod nadzorstvom kubanskega Inštituta za petroleje.

ZSSR

SVARILLO ARABSKIM
DRŽAVAM

London, 6. julija (Reuters) — Moskovski radio je včeraj objavil komentar, ki ocenjuje arabskih državah kot »resno posredno nevarnost« za varnost teh držav. Moskovski radio je komentiral poročilo katarskega lista «Roze al Jusuf», da so nekatera ameriška letala

maja opravljala redne obveščevalne polete nad Severno Afriko. Moskovski radio je ponovil sovjetsko izjavo, da bodo uničene baze, s katerimi bi letala prišla na sovjetsko ozemlje ter hkrati poudaril, da takšne ukrepe ne bi samo uničili letal, ampak resno prizadeli tudi države, kjer so oporišča.

JAPONSKA

KANDIDAT ZA NOVEGA
PREMIERA

Tokio, 6. julija (AFP) — Japonski trgovinski minister Hajato Ikeda je sporočil, da bo kandidiral na položaj predsednika japonske vlade in šefa liberalno-demokratske stranke. Položaja bosta ostala prazna, ko bo premier Kiši odstopil. Volitve za položaj predsednika liberalno-demokratske stranke bodo 30. julija na vsedržavni skupščini stranke v Tokiu.

DISCIPLINSKI UKREPI
PROTI POŠTARJEM

Tokio, 6. julija (AFP) — Japonska vlada je napravila ukrepe proti 12.400 poštnim uslužbencem, ki so stavkali proti ratifikaciji japonsko-ameriškega sporazuma. Poštari so bili največ kaznovani s ukori, 186 poštarijev pa je bilo suspendiranih. Po sporočilu vlade so bile stavke blage zato, ker je bila stavka kratka in ni v večji meri ovirala nemočnega delovanja pošte.

Madžarska: Eichmannovi sledovi

BUDIMPEŠTA, julija. Ko se bo čez nekaj mesecev začela pred izraelskim sodiščem razprava proti Adolfu Eichmannu, bo v obsežnem seznamu zločinov tega nacista eno izmed najpomembnejših poglavij njegova delavnost v Madžarski. Samo v nekaj mesecih, od aprila do novembra 1944, je Eichmann s skupino svojih sodelavcev in ob vsestranski podpori madžarskih fašistov preselil približno pol milijona Židov, ki so kasneje umrli v plinskih celicah Auschwitza in drugih nacističnih taborišč. Na Eichmannovem dolgem in s krvjo zaznamovanem potovanju po Evropi je bila Budimpešta zadnja relejna postaja, toda zato menda tudi najbolj strašna po obsegu zločinov, perfidnosti metod in vztrajnosti pri izvajanju zamišljenih akcij.

Mnogoštevilni so dokumenti in pričevanja, ki še danes govore, s kakšno pedantnostjo in lokavostjo je Adolf Eichmann začel uredničevati načrt za uničenje madžarskih Židov, so do spomladi leta 1944 veliki relativno mirno in v prikritem upanju, da bodo dočkal konec vojne brez večjih žrtev. Eichmannov prihod v Budimpešto meseca marca je končal vse te utvare.

Začel je povsem lepo in nitič izmed funkcionarjev židovske verske skupnosti, s katerimi je Eichmann konferiral drugega dne po svojem prihodu v Budimpešto, ni mogel slutiti, da bi bil človek, ki se zanima za njihove zadeve in način življenja, ki govori o poznavanju židovskega vprašanja in ki obljublja, da bo celo obiskal židovski muzej v Pešti, ako mu bo dopustilo delo, njihov rabelj. Eichmann je namreč takrat govoril ljubeznivo, tako da je s svojim nastopom pridobil celo mnoge ljudi in zato tudi ni bilo čudno, ako so nekateri izmed funkcionarjev židovskega sveta prihajali k njemu in se priporočali zaradi postopka madžarskih fašistov.

— Jaz tega nisem kriv, niti sem kakorkoli vmešan! Imam samo tri s' svojih ljudi tukaj in lahko samo njim povem. To, o čemer govorite, so dejanja madžarskih oblasti, — je govoril Eichmann.

Ti nesrečni ljudje niso vedeli, da je Eichmann že izdelal popoln načrt o izgonu Židov in da so bile odredbe, po katerih sta delala zloglasna funkcionarja tedanjega madžarskega ministrstva za notranje zadeve Endre Laszlo in Beki Laszlo, odredbe Adolfa Eichmanna.

Prvo potovanje je po Madžarski skupaj z Bakijem in Endrejem Laszloom prišlo tudi prvi taborišča. V operativni mestu Kaszi so zaprli 15.000 ljudi, v Szatarmajheli pa 13.000.

Eichmann je govoril funkcionarjem židovskega sveta: »Deportacij ne bo!«, v roki pa je imel odredbo, po kateri bi moral dobaviti že v prvih tednih približno 50.000 Židov za razna prisilna dela.

Do konca maja so v taborišča smrti odposlali 94.000 ljudi, do srede junija pa se je to število povečalo skoro na 400.000. Železniški vlaki so odhajali drug za drugim iz Budimpešte proti Auschwitzu.

Bivanje Adolfa Eichmanna in njegovih pomagačev, oficirjev SS Hermanna Krumeja in Dietra Wislizenja, v Madžarski bo ostalo zaznamovano ne samo po številu odposlanih na morišča, temveč tudi po nezasiščenim in čudovitem načrtu trgovine z ljudmi.

Kakor dokazuje Eichmannova izpoved, je prejel direktno od Himmlerja pooblastilo, da začne v času, ko se je vojna sreča obrnila v škodo tretjega rajha, trgovino, ki bi prinesla Nemčiji kamione v zameno za darovana židovska življenja.

Eichmann je budimpeštanskiemu židovskemu svetu ponudil naslednje: Za vsak kamion, ki ga nam izročite, bomo oprostili sto Židov! Židovski funkcionarji naj s posredovanjem židovskih dobrodelnih organizacij v Švici in Turčiji nakupijo kamione.

Eichmann je govoril: »Pripravljene sem, prodati vam milijon ljudi. Seveda, vseh Židov vam ne morem prodati. Toliko denarja in blaga bi niti mi ne mogli zbrati. Toda milijon — toliko lahko. Dobavil vam jih bom od tam, kjer jih bom našel: iz Madžarske, Poljske, Terezina, iz Auschwitza. Vi mi samo povejte, kaj vas najbolj zanima: ali moški ali noseče žene ali morda otroci?»

Ta kupčija ni uspela, čeprav je Eichmann poslal posebno svoje zastopnike v Turčijo in Švico, da bi »pospešili zadevo«. Pred koncem vojne ti dve deželi nista bili več pripravljeni odobravati dobave vojnega materiala Nemčiji.

Eichmannovi pomočniki so tedaj začeli drugače: Ako se ne morejo dobiti kamioni, bomo trgovali za denar! Cena: en človek za dva tisoč dolarjev.

Naročajte DELO na letoviški naslov

Prvi vlak tistih, ki so se odkupili za to ceno, so poslali namesto v Švico in Bergen-Belzen, eno izmed najstrašnejših taborišč.

Bili so tudi takšni, ki so imeli srečo. Horthy se je osebno zavzel za znane industriale Korina, Vida, lastnika cipeleških tovarn, barona Weissa in

Miloš Horović

Venezuela:

Po atentatu v Karakasu

RIO DE JANEIRO, 6. julija. (Poseben dopis Tanjuga). Po nedavnem atentatu na predsednika Venezuele Romula Betancourta so uvedli odločno preiskavo, ki je kmalu dala prve otipljive rezultate. Že tri dni po eksploziji v Karakasu, ki je k sreči povzročila predsedniku Betancourtu samo lažje poškodbe, so aretirali sedem ljudi, zapletenih v ta politični zločin, ki bi skoraj pognal Venezuelo v zmedo, z velikimi nevarnostmi za njen še mladi ustavni demokratični red.

Kakor pri prejšnjih poizkuših prevrata in odstavitve vlade, vodijo tudi sedaj sledovi preiskave v dve smeri. Vsi dokazi govore, da je bil atentat dejanje Trujillove diktature v sosedni Dominikanski republiki in pristaev odstavljene venezuelskega predsednika Perez Jimenez, ki uživa azil v ZDA. Neposredno po atentatu je vlada domači letalski družbi »Ransa« razveljavila dovoljenje za obratovanje, ker kažejo znaki, da so njena letala prepeljala iz Dominikanske republike na osamljena manjša letališča v Venezueli atentatorje in razstrelivo.

Policijska je aretirala direktorja podjetja kapitana Carlosa Chavesa, odstavila direktorja civilnega letalstva majorsja Orasija Condea in poveljnika nadzorstvo nad polji zaupljivi človek. Kar se tiče oseb, ki so neposredno zapletene v atentat, čeprav jih je že sedem v rokah policije, nadaljuje oblasti zasledovanje, da bi prijele nekega radiotelegrafista Luisa Sinfontesa, o katerem menijo, da je z radijskimi valovi povzročil eksplozivno dinamito.

Podrobnosti, kako je bil izvršen atentat na predsednika Betancourta, so sedaj popolnoma znane. Okoli 9. ure dopoldne se je 24. junija Betancourt v spremstvu ministra za obrambo in njegove soproge, šefa vojaškega doma in svojega osebnega zdravnika odpravil z avtomobilom v univerzitetno mesto, kjer naj bi prisostvoval proslavi dneva vojske. Prav na kraju, kjer je edina ulica, ki vodi v univerzitetno mesto, najzja, je poleg pločnika stal avtomobil znamke »oldsmobil«, model leta 1952. V vozilu ni bilo nikogar. Predsednikov šofer je zavril voznjo, ker je bila ulica ozka, in ko se je avtomobil s predsednikom polagoma sam na meter razdalje pomikal mimo »oldsmobila«, se je zaletela eksplozija. »Oldsmobil« se je razletel. Kosi kovin in stekla so se razleteli na vse strani, medtem ko je gost oblak dima zavil vse v temo.

Neposreden vzrok za to akcijo vrhovnega javnega tožilca Indonezije so ustanovili pred nekaj dnevi nov oddelček, svet za nadzorstvo nad razvojem družbe. Naloga tega oddelka je boji proti raznim fanatičnim verskim sektam in mističnim društvom, ki so se v zadnjih letih začela pojavljati v velikem številu predvsem na otoku Java. Ustanovitve tega urada je eden izmed ukrepov, ki so namenovani za širjenje presvete med množicami, zlasti proti zastalosti in praznoverju.

Citarangul je kup majhnih hišic, ki tesno obdajajo vaško džamijo. Vas na neki planoti obdajajo debela kokosovih orohov in polja riža. Ves ta gorški kraj je znan po dobrem zraku in trdijo, da je to siromsko področje najbolj zdravo v vsej Indoneziji.

V Citarangulu je nedavno prišel nov »mesija«, človek tridesetih let z imenom Navavi. Ta je prinesel v vas sekto, ki je bila pred nekaj leti ustanovljena v okolici Tasikmalaje, nekem drugem gorskem okrožju Zahodne Jave, kjer prav tako prizadevanja vlade za prosveto ljudstva še niso mogla zajeti vsega prebivalstva.

Ze dolgo so oblasti prejemale poročila, da se dogajajo v vaški džamiji v Citarangulu nekakšne čudne in nenavadne ceremonije. Vojaške oblasti so poslale v vas dva pripadnika enot vaške straže. Da bi se upala stopiti v džamijo, sta ta dva opazovala dogodek skozi okno. Pri ceremoniji je sodelovalo sto moških in ženskih pristaev Navavija povsem golih. »Prerok« je ob tej priliki objavil sveto sporočilo. »Vsemogočni« je sporočil: Navavi se mora oženiti s tremi nedolžnimi deklicami, drugi pa se morajo ločiti od svojih žen, ako se ne bodo ponovno poročili po posebnem obredu sekte.

Tedaj pa je nenadoma nastal nered. Nekdo v džamiji je med ceremonijo skupnega plesa opazil presenečena obraza obeh »nevernikov«. Z nozi in zaostrenimi bambusovimi palicami so »verniki« prihiteli iz džamije, da bi kaznovali »nevernike«. Enemu stražniku se je posrečilo pobegniti, drugi pa je plačal z življenjem svojo počastnost.

Naslednjega dne je prispela v vas preiskovalna komisija v spremstvu manjše vojaške enote. Zastopniki oblasti je sprejelo sredi vasi 80 pripadnikov »absolutne resnice« s »prerokom« Navavijem na čelu, oboroženih z noži, bambusovimi palicami in kamenjem, ter brez mnogo premišljanja napadlo »nevernike«. Vojaško spremstvo, ki je čakalo pred vasjo, je prepoznalo prihitelo na pomoč. Vojski so pozivali fanatike, naj se pomirijo, zatem pa so parkrat ustrelili v zrak, kar pa ni pomagalo. Sporočilo »vsemogočnega«, ki ga je objavil Navavi, je trdilo, da so »verniki« neranjivi in da jim tudi meči ne morejo prizadeleti nič hudega. Ko so se znašli v brezupnem položaju, so vojski začeli streljati v množico.

Skupen rezultat dogodka je bil: 22 ubitih in 15 ranjenih pristaev »absolutne resnice« skupaj s »prerokom« Navavijem ter pet mrtvih in eden hudo ranjen zastopnik organa oblasti.

Obstoje tudi sekte, ki se bavijo s preganjanjem »zlih duhov« iz bolnega človeka. Da bi izgnali »hudiča«, odpro bolniku želodec in če nato kljub temu ne zapusti bolnika, umre slednji v največjih mukah.

Po izjavah vrhovnega javnega tožilca Gunavana je približno 200 raznih sekt in mističnih društev, ki opravljajo najbolj neverjetne obrede, od najbolj nedolžnih do najbolj nemoralnih in najbolj nečloveških. Mnoge izmed njih imajo po izjavi javnega tožilca novinarjem znake, ki bi lahko dovedli do rušenja javnega reda in varnosti. Zato so oblasti sklenile začeti odločnejše akcije in preprečiti, da

AKTUALNI PORTRET

HAJATO IKEDA

japonski trgovinski minister, ki je izjavil, da bo kandidiral za položaj predsednika liberalno-demokratske stranke namesto Nabosuka Kišija

ZADNJI DOGODKI DOMA IN PO SVETU

Aneurin Bevan umrl

London, 6. jul. (AP) Zastopnik britanske Laburistične stranke je objavil, da je danes popoldne umrl namestnik predsednika laburistične stranke Aneurin Bevan.

Lani decembra je bil Bevan operiran na želodcu. Čeprav niso nikdar objavili značaja bolezni, so domnevali, da gre za bolezen raka.

V zgodnji mladosti je bil Bevan rudar v premogovnikih. V

18. letu starosti je postal sindikalni funkcionar, leto dni kasneje pa je bil izvoljen za predsednika rudarske organizacije v svojem rojstnem kraju. V 31. letu starosti je postal poslanec svojega kraja.

V izvršni odbor laburistične stranke, v kateri je užival velike simpatije kot talentiran govornik, je bil Bevan izvoljen leta 1944, po zmagi laburistov pri volitvah je neposredno po vojni postal minister za zdravstvo v vladi ministrskega predsednika Attleeya. V laburistični vladi je bil minister za delo.

Neposredno po vojni se je odlikoval kot pobudnik socialnih reform in njene usmerjenosti v laburistični stranki.

Bevan je umrl v 62. letu starosti v svojem domu, nedaleč od Londona.

Ameriška razstava v Moskvi

Moskva, 6. jul. (TASS) V Moskvi so danes odprli razstavo sodobnih ameriških umetnikov. 25 umetnikov iz ZDA je razstavilo 56 del.

De Gaulle o Alžiriji

Cherbourg, 6. jul. (AFP) — Francoski predsednik de Gaulle je izjavil danes v Cherbourgu, da se stvari razvijajo »korak za korakom na poti k ustvaritvi takšne Alžirije, ki bo po narodi stvari povezana s Francijo«. Dodal je, da bodo o prihodnosti Alžirije odločali Alžirci sami, da pa »vsi tisti, ki ovirajo takšno odločitev, ne delajo v korist alžirskega naroda in miru«.

Po besedah predsednika de Gaulle užiiva Francija danes večji ugled kakor v katerikoli dobi prej.

Eisenhower ni pesimist

Ameriški predsednik o perspektivah za mir

WASHINGTON, 6. jul. (AFP-Reute). Na svoji redni tiskovni konferenci je predsednik Eisenhower izjavil danes, da ni pesimist glede perspektiv za mir, in dejal, da bo novemu predsedniku ZDA priporočil prizadevanja v tej smeri, podobno tistim, ki se jih je sam posluževal. Glede prepovedi nuklearnih poizkusov je izrazil upanje, da bo mogoče doseči sporazum.

Predsednik Eisenhower je v odgovoru na vprašanje o odnosih med Vzhodom in Zahodom obdolžil ministrskega predsednika Hruščeva zaradi »vmešavanja v notranje zadeve ZDA pred predsedniškimi volitvami«, vendar pa se je zavzel za nadaljevanje pogajanj o ustavitvi nuklearnih

poskusov ker zaslužijo ta pogajanja po njegovih besedah napore. Dejal je, da v stališčih ZDA ni nobenih sprememb glede moratorija za poizkuse, da pa si je pridržal pravico ZDA izvršiti podzemeljske nuklearne poskuse, ako ne bi dosegli s Sovjetsko zvezo sporazuma o splošni prepovedi.

Eisenhower je omenil tudi, odnose ZDA s Kubo. Izjavil je samo toliko, da bo glede uvoza kubanskega sladkorja v ZDA danes ali jutri objavil posebno sporočilo.

Nehru o obisku v Ladaku

New Delhi, 6. jul. (IIS) Indijski ministrski predsednik Nehru se je vrnil v Srinager v Kašmiru z obiska v pokrajini ob indijsko-kitajski meji. Izjavil je, da bo ukrenil potrebne korake za zaščito indijskih mej. »Res je«, je dejal Nehru, »da so nekateri deli ozemlja Ladaka pod okupacijo tujih čet«.

Predsednik indijske vlade je nato omenil razvoj Kašmira. Po njegovih besedah je z okrepitevjo vaških občin — pančajatom in kooperativ edino mogoče ustvariti trajno podlago za napredek dežele.

Malaja prepovedala uvoz iz Južnoafriške unije

Kuala Lumpur, 6. jul. (AP) Malaja je prepovedala od 1. avgusta dalje uvoz vseh vrst blaga iz Južnoafriške unije. To je danes sporočil malajski ministrski predsednik Abdul Tunku Rahman na tiskovni konferenci.

Podpora Izraelu

Spomenica Svetovnega židovskega kongresa v zvezi z Eichmannom — Navajanje primera Andrije Artukoviča

NEW YORK, 6. jul. (Tanjug). komisija za mednarodne zadeve židovskega kongresa je objavila spomenico, v kateri podpira, ob sklicevanju na primere iz mednarodne pravne prakse, namen izraelske vlade, da sodi vojnemu zločincu Eichmannu v Izraelu.

Ta spomenica spominja, da priznava mednarodno javno pravo v načelu univerzalnosti

zločinov proti človeštvu, in pravi, da se lahko zločincem, ki so zakrivali takšne zločine, sodi v vsaki deželi. Ko z obžalovanjem ugotavlja, da se mnoge dežele zatekajo k raznim izgovorom, da bi se izognile izgoviti ali sojenju vojnih zločincev, navaja spomenica primer ustaškega zločince Andrije Artukoviča, ki ga ameriško sodišče ni izročilo jugoslovanskim oblastem kljub neizpodbitnim dokazom, ker ima baje »Artuković razloge, da se boji političnih preganjanj v Jugoslaviji«.

Sojenje Eichmannu v Tel Avivu bo pomenilo moralno preizkušanje civiliziranega sveta, zaključuje komisija v spomenici.

Določitev meje med Kitajsko in Burmo

Rangun, 6. jul. (Tanjug) — Kitajsko - burmanski obojni odbor je končal svoje zasedanje v Rangunu. Kakor poroča »Hainhua« je bil ta odbor ustanovljen v skladu s sporazumom med vladama obeh dežel o obmejnih zadevah. Kakor poudarja objavljeno sporočilo, so se sporazumeli o delovnem postopku skupnega odbora in njegovih posebnih nalogah v skladu s sporazumom, kakor tudi o organiziranju in delu skupnih komisij, ki naj bi danes začele delati na terenu.

Skupni odbor je sklenil, da bo imel svoje prihodnje zasedanje ob koncu meseca.

Indijancem v Kanadi je bila usoda gosti mizeja kot Indijancem v ZDA. Predvsem je bila Kanada prebalo obljubljena, in to je še danes, da bi prihajalo do spopadov, včasih do iztebritve, kakor so bili pogosti na ozemljih, ki so danes del ZDA. Kanadski Indijanci so bili celo dostikrat zavezniki belcev in so se ohranili v precej večjem številu kot njihovi manj srečni rojaki, večinoma nižinski Indijanci, na jugu. Saj se je tudi pogostokrat dogajalo, da so Indijanci iz ZDA po hudih spopadih uhajali čez kanadsko mejo, da bi se rešili zasledovalcev in uničenja. Tako je danes Kanada pravzaprav ostala »klasična« indijanska dežela, kjer indijanska plemena, ki ob praznikih nosijo bujne perjanice, živijo v miru. Tudi politiki se radi oglašajo pri njih, saj utesnjejo takšni obiski prinašati tudi določene politične koristi. — Na sliki vidimo kanadskega ministrskega predsednika Johna Diefenbakerja med slovesnostjo, ko so mu podelili naslov častnega poglavarja indijanskega plemena Blood. Vrač plemena Jack Low Horn, »Nizki rog«, mu posaja na glavo perjanico.

Osmi ljubljanski festival

PO GOSTOVANJU SARAJEVSKEGA BALETA

Križanke so še vedno zaprte, toda baletni festival se odvijal. Srečanja se vrstijo in nosijo s seboj specifične plesne nacine in v svojska plesna gledanja, odkrivajo različna iskanja in hotenja. Baletna revija postaja od nastopa do nastopa pestrejša in bogatejša.

Sarajevski balet, ki je gostoval v ponedeljek zvečer v naši Operi, v Ljubljani ni novinec. Ze pred leti jo je obiskal in s plesom oznanil, da živi in ustvarja in išče, intenzivno išče svojo posebno umetniško pot. Zaradi te posebne umetniške poti, ki smo jo takrat zasledili, smo ga tudi to pot zelo pazljivo sprejeli.

Nismo bili razočarani. Srečanje s sarajevskim baletom je prineslo v baletno gledanje nekaj novega in nepričakovanega; daleč od oficijalnega razmišljanja o preoblikovanju naše plesne folklorne v neposredni element baletne tehnike zaradi ustvarjanja jugoslovanskega nacionalnega baletnega stila. Mimo in preko lastne šibke in manj precizne in zavestne baletne tehnike je namreč sarajevski baletna družina našla pot v svet elementarne plesne spontanosti in se ji je predala. Prudila s takim zanosom in s tako pristnostjo, da si je izsilila v njenem območju plesno čistost in bogastvo novih plesnotehničnih sredstev in izrazil, ki jih ni v stilnem baletnem besednjaku, ampak jim potrjuje plesni prainsinkt in vsa folklorna tradicija bogate bosanske zemlje.

S tem ne mislim na stilizirane folklorne korake niti

na folklorne plesne vlozke, ki jih Sarajevski gostje plešejo z neverjetno zavestno suverenostjo, ampak na gibanje, ki se pretaka kot pravi ljudski ples skozi razigrane plesne instrumente in oblikuje nov plesni način.

Verjamem, da je to ena od poti, celo pomembnih poti v iskanju našega plesnega načina. Razvijanje sproščene elementarne plesnega izražanja in njegovo preoblikovanje v plesno izrazilo vzporedno (ne zaporedno) ob usvajanju in poglobljanju osnovne plesne tehnike.

Nastop, ki ga je sarajevski balet pripravil, je sestavljen iz treh različnih baletnih del in vsekakor predlog za en sam večer. Človeku se zdi, kot bi sarajevski baletna družina skušala s enim večerom nadomestiti vsa dolga leta šibkega umetniškega kontakta; kot bi hotela z mladostjo zanesenostjo in zaupljivostjo razkriti prav vse, kar ji leži na duši; kot bi sploh ne zaupala ponovnim srečanjem in prihodnjim festivalom. No, večer je vseeno predlog za intenzivno spremljanje in sprejemanje plesnih vrednot in strani gledalcev, če na izvajalce niti ne pomislimo.

Tri različna baletna dela, tri različne plesne vrednosti. Lirska plesno muzikalna kompozicija koreografske sekvence; pripovedno pantomimski balet *Sanje na ulici* in ljudska plesna zgodba *Lectovo srce*.

Vsa tri baletna dela so stvaritve sarajevskega koreografa Franja Horvata, ustvarjalca izredne muzikalnosti in globokega vizualnega in prostorskega čuta. Njegovo plesno komponiranje je svobodno in plesno inventivno. Njegov odnos do prostora se poslužuje kompleksnih učinkov barve, linije in oblike zaradi razdelitve in oblikovanja. Njegov odnos do glasbene dinamike je neposreden; dinamično izrazno sredstvo mu je prvenstveno variranje plesnih skupin in hitrost in podarjenost njihovega gibanja; manj notranja čistost in dinamična vrednost baletnih izrazil, ki jih sarajevski baletni ansambel še premalo obvladuje in z njimi v premajhni meri razpolaga.

Koreografske sekvence (glasba Eduard Grieg, koreografija Franjo Horvat) so lirska balet, katerega vsebina je boj med svetlobo in senco, med lepoto in zlobo, med življenjem in smrtjo. Toda Griegov koncert je za mladi sarajevski balet še trd oreh in mu enakovrednost plesa ob

sili glasbene kompozicije primanjkuje plesnih sredstev. To je tem bolj občutno, ker je osrednji plesni lik kompozicije, fant, ki bi moral biti gonilna sila baleta, statično postavljen in markiran plesan.

In vendar so nam prav Koreografske sekvence prinesle najlepši plesni duet, kar smo jih doslej srečali na festivalski reviji, namreč duet fanta z mrtvo deklico.

Sanje na ulici (glasba Rosini - Respighi, libreto in koreografija Franjo Horvat) so nova varianta Fantastične prodajalne, sodobno zasnovana in obogatena s sodobno socialno noto. Bogatega kupca in nočni karneval v trgovini igrač nadomesti opeharjeni čistilec čevljev in žalostna prodajalka cvetja, ki ju njune tihe želje popeljejo v zasnanjani svet otroških punč in pajavov; za kratek čas sanjarijenja.

Scensko svež in sodobnemu okusu bližnji, plesno čisti prostor spremlja plesno in glasbeno usklajeno ter prostorsko lepo oblikovano koreografijo, ki je majhen biserček naše koreografske ustvarjalnosti. Slabijo jo nekatera plesna in plesno dinamična ponavljanja v srednjem delu (sanje), ki so vzrok plesno dinamični stagnaciji.

Izvedba plesov je polna iznajdljivosti in pristno doživljena.

Posebej je v tem baletu treba omeniti čistila čevljev (Medo Imanić) in prodajalco cvetja - lutko v sanjah (Greta Gadamer), ki sta nosila glavno težo baleta.

Lectovo srce (glasba Krešimir Baranović, koreografija Franjo Horvat) je srečna kombinacija čudovito izvajanih folklornih plesov in razigrane karakterne plesne pantomime, ki se vanjo vpleta nekoliko šibkeje zasnovana ljubezenska idila. Po vsebini je to ljudska zgodba, ki se godi na sejemskem prostoru s stojnicami; fant pokloni svojem dekletu lectovo srce; rahel zaplet s prihodom ciganke se srečno konča; ljudstvo prenočuje na planem in dekle sanja v objemu fanta plesne sanje (s čemer se vsebinska kompozicija približuje *Sanjam na ulici*); zanimivo je sejemsko jutro; vse se konča s srečnim plesnim rajanjem.

V baletu *Lectovo srce* je ljudski plesni izraz tako živ, da naravnost trepeta nad plesnimi koraki izvajalcev in se objestno smeje iz posameznih kretenj in iz skupinskih kombinacij.

Naj omenim še to, da v *Lectovem* srcu poleg plesalcev nastopajo tudi likovno v smislu naivnih kmečkih slikarjev zasnovane podobne živali (goske, krava), ki se v plesnem ritmu prepeljujejo preko odra in se zlivajo s humorjem plesa na trgu v estetsko celoto, ki človek nikoli ne bi verjel vanjo, če je ne bi doživel.

Sarajevski balet je mlad in danes na razvojni stopnji, ki ji je bližja plesna pripovednost kot plesna lirika. Čaka ga vsekakor še pot in borba, da tudi to osvoji. Vendar je njegov prispevek k naši baletni in plesni umetnosti že danes pomemben in je njegova plesna vloga spajanja baleta s prvinsko nacionalno plesno zapuščino velika in vredno izpolnjena.

Marija Vogelinkova

Z jugoslovanskega knjižnega trga

V izdajanju zbranih del Miloslava Krleža, ki izhajajo pri zagrebški »Zori«, je po 14-15. zvezku nastala občutna vrzel dveh let. Pred dnevi je izšel 16. zvezek, ki prinaša Krležev mladostno pesniško delo pod naslovom »Simfonije«. V tem zvezku je natisnjenih na blizu dve sto strani šest poem, izmed katerih so bile štiri prvič tiskane predzadnje leto prve svetovne vojne, se pravi 1917. leta, dve pa pol-druge desetletje kasneje, 1933. leta. V tej izdaji so sedaj poeme prvič združene v harmonično celoto. Gre za poeme »Pan«, »Opoldanska simfonija«, »Somrak«, »Nokturno«, »Sodomske bakanalije« in »Ulica v jesenskem jutru«. V glavnem spadajo v Krležev mladostni opus, med dela, ki so pri prici zbudila pozornost posebej zaradi izrazitega, ne navadnega lirizma.

V zbirki »Romansirane biografije znamenitih mož« je biografska založba »Rad« izdala pod naslovom »Na Orlovem kršu« življenjski in pesniški podobno Petra Petrovića Njegoša, avtorja »Gorskega venca«, kot jo je zapisal pe-

snikov rojak Trifun Djukić. Na več kot dve sto strani je prikazano življenje in delo tega izjemnega in tragičnega človeka Črne gore, vladarja in pesnika ene največjih pesnitvev, kar jih premorejo naše književnosti. Djukić je bil res poklican, da nam opiše tega človeka. Kot je pred nekaj leti v podobnem delu izvrstno prikazal znanega izvoda in pisatelja Marka Miljanova, tako se mu je tudi sedaj posrečilo napisati več kot zanimivo knjigo. Avtor se je sicer naslonil na znane najvažnejše vire, zlasti na Ljubomira Nedovića, Vuka Vrčevića, Pavla Popovića, Milorada Medakovića, Lazara Tomanovića in še nekatere, vendar je v delo vpletel nekaj manj znanih nadobnost in dogodkov, ki so v zvezi z Njegošem. Zlasti gre za nekatere čisto človeške trenutke. Precej gradiva so mu nudila tudi Njegoševa pisma, ki so pred leti izšla v celotni izdaji. Knjiga je natisnjena v zelo okusni opremi in v latinici.

Ko sem že pri biografskih delih o naših znamenitih možeh, moram omeniti, da je tu-

di biografski »Nolit« v podobni zbirki zadnje čase izdal dvojico pomembnih del. Znani strokovnjak za reformacijsko književnost dr. Mirko Rupel je napisal biografsko studijo o začetniku slovenske književnosti Primožu Trubarju, hrvaški zgodovinar Josip Horvat pa je obdelal Ljudevita Gaja. Obe deli sta vredni vse pozornosti. Slovence bo Ruplova studija še posebej zanimala, ker tako na široko doslej še nihče ni prikazal Trubarjevega življenja in dela. Omeniti moram tudi, da Ruplovo delo v slovenščini še ni tiskano.

Zagrebska založba »Lykos« se je odločila za izdajo treh izborov hrvaškega pesništva. Prva knjiga bo zaobsegala največje časovno obdobje od prvih začetkov pa skoraj do konca 19. stoletja. Izšla je prav te dni in je pesmi zanj izbral Ivan Slamnič. Drugi zvezek, ki začneja s pesnikom Kranjčevićem in sega do druge svetovne vojne, izide prihodnje leto in bo pesmi zanj izbral Dragutin Tadijanović. Tretji zvezek, ki bo pomenil prežet hrvaške lirike, kot se je razvila zadnjih petnajst let, bo uredil pesnik Slavko Mihačič. O izboru prvega zvezka lahko zapišem, da je Slamnič imel v glavnem srečno roko. Uvrstil je vanj ljudske pesmi, umetniške pesmi neznanih avtorjev, bogato je uporabil dalmatinske pesnike 15. in 17. stoletja in ilirce, močno je poudaril po zadnji vojni tako rekoč pozabljenega Augusta Harambašića, medtem ko je čisto preskočil didaktičnega Matijo Teljkovića.

Matica hrvatska je izdala med svojimi rednimi knjigami roman srbskega pripovednika Mileta Vuksanovića »Rajdjanje rodnih«. Gre za prvo pripovedno delo nekdanjega mizarskega pomočnika iz Blaca v Srbiji, kjer se je pisatelj rodil in s sedemnajstimi leti odšel v partizane. Danes je letalski poročnik. Piše o ljudeh, ki so rojeni med revolucijo, se pravi o mladih ljudeh, o novi naši generaciji v prvih letih po vojni v malem srbskem mestecu v konfliktu z zadnjim predvojnim rodom. Značilno je, da je prvo delo novega srbskega pripovednika izšlo v Zagrebu v ekvivalentni Omeniam, da gre za prvi del tetralogije, katere drugi del pod naslovom »Mrlje« (Madelje) bo še letos izšel prav tako v Zagrebu, pri založbi »Zora«. Avtor je napisal tudi že tretji del pod naslovom »Tima i drugi«, četrti del je pa že blizu konca. Prvi del ima čez 400 strani in je naletel na sorazmerno dober sprejem pri kritiki.

T. P.

Četrti zvezek Enciklopedije Jugoslavije

Pravkar je izšel četrti zvezek »Enciklopedije Jugoslavije«, ki pomeni najhitrejši pripevek med vsemi izdajami zagrebškega Leksikografskega zavoda. Knjiga ima 651 strani paginiranega teksta, pet celostanskih barvnih reprodukcij, med njimi dve slovenski (Jama, Jakopič), 13 zemljepisov, izmed katerih je posebej zanimiv tisti, ki prikazuje celotno vzhodno obalo Jadrana od

RADIOTELEVIZIJA LJUBLJANA RAZPISUJE NATEČAJ

v počastitev 20. obletnice vstaje jugoslovanskih narodov

za izvirne radijske igre, izvirne mladinske radijske igre, reportaže: »O delavskem upravljanju«, »Organiziramo si življenje v komunli«, za oddajo »Naši dosežki po revoluciji«, izvirne TV igre in TV adaptacije (dramatizacije), izvirne mladinske TV igre in mladinske TV adaptacije (dramatizacije) ter sinopsise in scenarije kratkih TV reportažnih filmov.

POGOJI RADIJSKEGA NATEČAJA:

1. **Izvirna radijska igra:** Teksti naj zajemajo snov iz naše revolucionarne preteklosti, iz narodnosvobodilnega boja ali iz našega povojnega življenja. Priredbe že objavljenih proznih ali dramskih del so izključene iz natečaja. Teksti naj obsegajo največ 40 str. i po 30 vrst.

2. **Izvirna mladinska radijska igra:** Teksti naj zajemajo snov iz obdobja narodnosvobodilnega boja ali pa iz današnjega življenja. Obravnavajo naj problematiko, ki je predmet zanimanja otrok v sedanjem času. Vsebina mora biti primerna otrokom do 15. leta. Teksti naj obsegajo 20 do 25 normalno tipkanih strani.

3. **Reportaža o delavskem upravljanju:** Reportaža naj prikaže delavsko upravljanje kot osnovo našega gospodarskega in družbenega sistema ter konkretne rezultate v proizvodnji in preobrazbi proizvajalcev — upravljalcev samih.

4. **Reportaža »Organiziramo si življenje v komunli«:** Za osnovo reportaže naj služi komunalna samouprava, ki se lahko kaže tudi v eni njenih številnih oblik, n. pr.: v ustanovljenjskih skupnostih, hišnih svetih, krajevnih odborih, šolskih odborih, svetih, v odnosu komunla — podjetje itd.

5. **Oddaja: »Naši dosežki po revoluciji«:** Oddaja naj pokaže revolucionarno-družbeno preobrazbo po vojni na kateremkoli območju našega življenja. Reportaže naj obsegajo največ 10 normalno tipkanih strani ali 30 minut in naj se po obliki in plati kar najbolj prilagodijo radijski obliki. RTV Ljubljana je pripravljena dati za pripravo razpisnih del na razpolago tudi tehnična sredstva, vendar le na podlagi predloženega širšega koncepta. RTV Ljubljana lahko dela, ki so prispela na natečaj, uvrsti v program še pred iztekom predpisanega roka.

Nagrade:

1. Izvirna radijska igra:	
I. nagrada	200.000 din
II. nagrada	150.000 din
III. nagrada	100.000 din
2. Izvirna mladinska radijska igra:	
I. nagrada	200.000 din
II. nagrada	150.000 din
III. nagrada	100.000 din
3. Reportaža: »O delavskem upravljanju«:	
I. nagrada	60.000 din
II. nagrada	45.000 din
III. nagrada	30.000 din
4. Reportaža »Organiziramo si življenje v komunli«:	
I. nagrada	60.000 din
II. nagrada	45.000 din
III. nagrada	30.000 din
5. Oddaja: »Naši dosežki po revoluciji«:	
I. nagrada	60.000 din
II. nagrada	45.000 din
III. nagrada	30.000 din

POGOJI TELEVISKEGA NATEČAJA:

1. **Izvirne TV igre in TV adaptacije (dramatizacije):** Teksti naj obravnavajo tematiko iz naše revolucionarne preteklosti, iz NOB in ilirce, ali pa iz našega povojnega življenja. Zadržena so tudi dela vedre vsebine (komedije satire) iz sodobnega življenja. Trajanje izvedbe naj bo približno 60 minut.

Pri dramatizacijah literarnih del pridejo v poštev tudi besedila, ki bi jih bilo mogoče izvajati v nadaljevanjih.

Televizijski scenariji so lahko pisani v obliki dramskih tekstov.

Razpisnik prosi avtorje, ki se bodo udeležili natečaja da po možnosti omejijo število nastopajočih in število prizorišč.

2. **Izvirna TV mladinska igra in TV mladinska adaptacija (dramatizacija):** Teksti naj obravnavajo snov iz NOB ali našega sodobnega življenja. Prednost imajo vedro pisane zgodbe. Vsebina mora upoštevati starostno dobo do 15. leta. Teksti so lahko pisani v obliki dramskih besedil in naj obsegajo največ 40 strani po 30 vrstic — trajanje 60 minut. Tudi tu prosimo avtorje, naj po možnosti omejijo število nastopajočih in število prizorišč.

3. **Sinopsisi in scenariji kratkih televizijskih reportažnih filmov:** Tema sinopsisev in scenarijev je svobodna. Dolžina filmov naj bo približno 20 minut. Sinopsisi in scenariji so lahko zasnovani na osnovi dokumentarnega in reportažnega gradiva, po možnosti pa naj izklicujejo igrane prizore.

Nagrade:

Izvirna TV igra:	
I. nagrada	250.000 din
II. nagrada	200.000 din
III. nagrada	150.000 din
Adaptacije (dramatizacije) TV igre:	
I. nagrada	150.000 din
II. nagrada	100.000 din
III. nagrada	60.000 din
Izvirna mladinska TV igra:	
I. nagrada	250.000 din
II. nagrada	200.000 din
III. nagrada	150.000 din
Adaptacije (dramatizacije) TV mladinske igre:	
I. nagrada	150.000 din
II. nagrada	100.000 din
III. nagrada	60.000 din
Sinopsisi kratkih TV reportažnih filmov:	
I. nagrada	25.000 din
II. nagrada	20.000 din
III. nagrada	15.000 din
Scenariji kratkih TV reportažnih filmov:	
I. nagrada	100.000 din
II. nagrada	75.000 din
III. nagrada	50.000 din

Vse tekste radijskega in televizijskega natečaja je treba predložiti v treh tipkanih izvodih do 1. februarja 1961. leta. Opremljeni naj bodo s šifro, v zaprti kuverti pa je treba priložiti ime in naslov avtorja.

RTV Ljubljana si pridržuje pravico odkupa nenagrajenih del, poslanih na natečaj. Dela za natečaj naj avtorji pošljejo v predpisanem roku na naslov: RTV Ljubljana »Natečaj ob 20. obletnici vstaje«, Ljubljana, Tavčarjeva 17. Izid natečaja bo objavljen 3. julija 1961.

V kinu nam kažejo BENNY GOODMAN

Hollywoodskim scenaristom je zmanjkalo klasičnih junakov za biografske filme. Pa so od pevcev in slikarjev posegli med imena modernega glasbenega sveta, ki se lepo ujemajo z osnovnimi pravilom atelejskih biografij, s popularnostjo. In tako se je na filmski trak zapisala tudi biografska zgodba enega izmed najvidnejših predstavnikov sodobnega jaza, Bennyja Goodman, ki jo te dni gledamo na naših platnih.

Ni potrebno ponavljati vseh ugotovitev, pred katere nas veselo znova postavlja kvalitativna presoja ameriških filmskih biografij. Vsak gledalec že ve, da v takih proizvodih ne sme iskati resnične izpodrednega hotenja neke osebe ustvarjalne resnice, temveč le

bolj ali manj srečno prilagojeno in oslaskano štorijo, ki vodi iz revne mladosti v slavo in čast zrelih let. Zato zapišimo le bežno ugotovitev, da je v posredovanju in dramatizaciji biografskih elementov ta film mogoče še bolj malomaren, površen in nepopoln, pa tudi slabše odigran, kot zahteva že tako precej nizko povprečje.

Privlačnost tega filma moramo torej iskati drugod, na področju, ki bi moralo biti v kov za biografske filme. Pa spremljevalni faktor, pa je v veliki večini primerov prerasel v osnovni namen, katerega filmski avtorji posvečajo več pozornosti kakor zgodbii sami; v posredovanju stvaritev izbrane osebnosti. Film »Benny Goodman« je v tem pogle-

du prava panorama razvoja jazzovske glasbe od dvajsetih let do časa pred začetkom druge svetovne vojne, ko je ta glasbena smer dosegla s koncertom Bennyja Goodman v Carnegie Hallu prvo veliko umetniško priznanje. Sodelovanje najbolj priznanih orkestrovnih solistov je dalo filmu odlično glasbeno spremljavo, ki navdušuje slehernega poznavalca in ljubitelja jaza. Zato bi lahko rekli, da film »Benny Goodman« bolj poslušamo kakor gledamo. In zares bo poslušalec ugaljal bolj kakor gledalec, saj bo spregledal njegove vsebinske povprečnosti in spodrsiljaje.

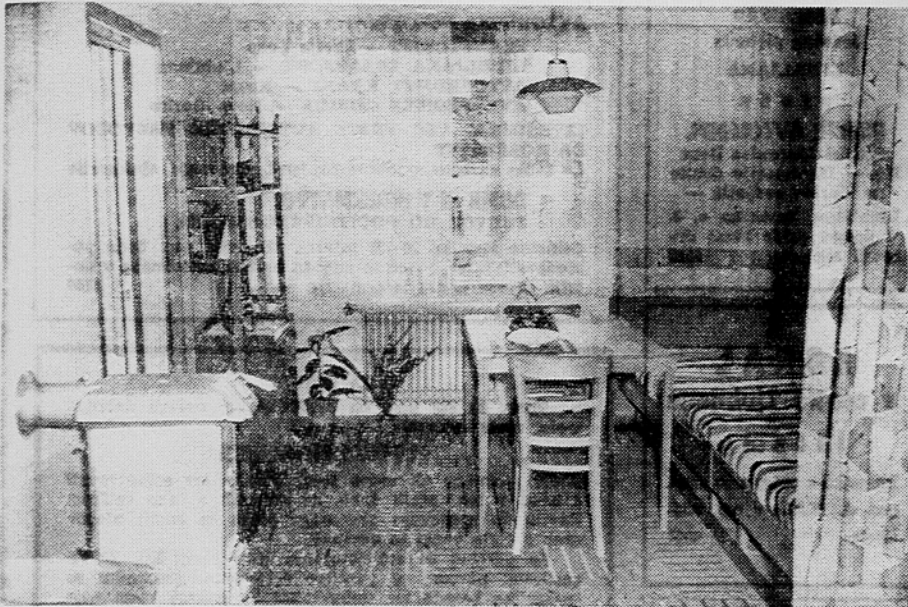
Spomenica zagrebške likovne Akademije

Ob petdesetletnici obstoja Akademije likovnih umetnosti v Zagrebu je izšla posebna spomenica, ki prikazuje razvoj tega pomembnega zavoda od začetkov do danes. Ta zgodovinski pregled sta napisala Ljubo Babić in Matko Peić. Posamezne stroke so posebej obdelali Babić (risanje in slikarstvo), Marjan Detoni (o današnjem odseku grafike), Ivan Režek (o planerskem slikarstvu), kipar Radauš (kiparstvo), A. V. Mihčić (o odličanju bron in mavca) in A. Mutnjaković (o arhitektonskem odseku). Razen tega obsega spomenica še študije in članke o predavanju likovne zgodovine (Babić), o estetski vzgoji (Z. Pregrad), o perspektivi in deskriptivi (I. Geršić) in Radaušev članek o Akademiji v narodnosvobodilnem boju. Na koncu knjige je dodatek z reprodukcijami.

Risbe s predstave sarajevskega baleta je prispeval Uroš Vagaja

Majhno, a sodobno

Dnevna soba stanovanja, ki je na ogled v ulici XIV. divizije. (Foto: Skofič).

Na Pobrežki ploščadi gradi Zavod za stanovanjsko izgradnjo v Mariboru kot posredni investitor tako imenovane konkurenčne bloke s stanovanji, ki predstavljajo minimum sodobnega stanovanjskega prostora in bi glede na nizke gradbene stroške prišli v poštev za najhitrejši omiljenje stanovanjske stiske. Da bi prikazal uporabnost teh majhnih, sodobnih stanovanj, je Zavod izdelal v opremljeni enosobno in enosobno stanovanje za ogled.

Enosobno stanovanje ima 24,69 kvadrat metrov neto stanovanjske površine, dvosobno stanovanje pa 42,46 kvadrat metrov gradbeni stroški pa so predvideni na okoli 1.150.000 dinarjev za enosobno in okoli 1.997.000 dinarjev za dvosobno stanovanje, brez ureditve okolice. Projektant je ing. arch. Rudolf Zupan, Komunaprojekt Maribor.

Več sto Mariborčanov, ki si je ogledalo stanovanja, je mnenja, da so povsem primerna za manjše družine in si lahko samo želimo da bi jih čimveč zgradili v Mariboru. Smotno prilagojeno sodobno pohištvo prispeva, da prostori ne učinkujejo tesno. Izdelalo ga je po zamisli projektanta Obrtno mizarstvo v Smetanovi ulici. Celotno pohištvo za enosobno stanovanje (jedilni kot in dnevna soba) stane 132.000 din. Če bi bilo dovolj povpraševanja, bi se serijsko proizvodnjo lahko znižali ceno pohištva tudi do 20 odstotkov. Prav bi bilo, da bi investitorji oddajali stanovanja interesentom pod pogojem, da si ga le-ti obvezno opremlijo z ustreznim pohištvom. Za nove družine, ki se nimajo pohištva, je to najboljša rešitev, saj ga bodo lahko nabavili tudi na kredit. Staro masivno pohištvo bi v teh prostorih nedvomno porazno učinkovalo.

(Jb)

Mali intervju

Brigada mladih zadružnikov

Na avtomobilski cesti je bila iz Pomurja tudi posebna mladinska brigada, sestavljena skoraj iz samih mladih zadružnikov. Mimo uspešno opravljenih tečajev se je odlikovala pri delu, saj je bila šestkrat udarna, trikrat posebno pohvaljena in enkrat poveljena. Po povratku je njen komandant, upravnik kmetijske zadruge Veržej Vlado Ferenc povedal med drugim:

„V brigadi nas je bilo 130. Namen brigade, ki so nam ga določila združna vodstva, je bil, da bi se brigadirji mimo uspešnega dela pri gradnji ceste usposobili tudi za traktoriste ali kakšno drugo tehnično dejavnost.“

Kako ste opravili svoje naloge?

„Da smo nalogo uspešno opravili, potrjujejo priznanja brigadi, o katerih ste že slišali. Tudi na tečajih, kar je bila želja vseh brigadirjev, nismo razočarali zadružnih vodstev. Od 116 fantov — v brigadi je bilo 114 deklet — je naredilo začetni traktorski izpit 97, 30 se jih je usposobilo za širšo dejavnost v mehanizaciji kmetijstva — naredili so izpit za aktiviste ljudske tehnike, 7 je naredilo fotoamaterski izpit in 40 za vožnjo z mopedom. Tu so zajeta tudi dekleta in nekateri so naredili po dva izpita.“

In po povratku?

„Večina brigadirjev so že zaposlene kmetijske zadruge kot traktoriste. Okrajna združna zveza v Murski Soboti bo poskrbela v prihodnjih mesecih za nadaljnjo usposabljanje teh mladih traktoristov z nadaljevalnim tečajem. Tako bo imelo od dela na avtomobilski cesti veliko korist tudi naše zadružništvo, ki hitro povečuje svojo mehanizacijo. S predavanji, ki jih je imel v brigadi podpredsednik Okrajne združne zveze Murska Soboti Alojz Benko, so se brigadirji usposobili tudi za sodelovanje pri upravljanju zmag.“

J-k

Letos nad 19 milijonov steklenic slatine

Letni proizvodni plan zdravila Slatina Radenci znaša 19 milijonov steklenic. Do konca junija pa so napolnili 12 milijonov steklenic, s čimer so presegli polletni plan za 13 odstotkov. To so v kolektivu dosegli tako, da so delavci zaradi velikih potreb na tgu delali tudi ob nedeljah in praznikih.

Z rekonstrukcijo obrata v Boracvi se bo proizvodnja povečala za deset milijonov steklenic letno. Gradbena dela novega obrata v Boracvi so v glavnem že končana. Zda napeljujejo vodovod, avgusta pa bodo začeli montirati domačo in uvoženo strojno opremo. Predvidevajo, da bodo novi obrat odprli na praznik republike 29. novembra. Do takrat bo dobavljena in montirana tudi vsa

oprema za polnjenje plina ogljikovega dvoksida v jeklenke, po katerih je v naši živilski in kemični industriji precejšnje povpraševanje.

ika

Mariborski drobiž

Od 15. julija dalje se bo cena mleka v mariborskih mlekarah dvignila na 46 din za liter — to je bil sklep na seji Sveta za blaginjo in promet OLO Maribor, glede na to, da so mariborske mestne občine izjavile, da ne bodo dajale mariborski mlekarji več desetletnega regresa. Letno je namreč mariborska mlekarja prejela okoli 75 milijonov din regresa, s katerim je krila razliko med nabavo in prodajno ceno mleka.

Na praznik borca je v mariborskih gostilnah zmanjkalo zemlje in kruha, kar je vzbudilo upravičeno negotovost gostov in je posebej vredno obzreti, ker je bilo to dan v našem mestu večje število tujcev, ki so lahko dobili dokaj tučen vid o urejenosti preteklosti pri nas. Glede na to, da so mariborske mestne občine izjavile, da ne bodo dajale mariborski mlekarji več desetletnega regresa. Letno je namreč mariborska mlekarja prejela okoli 75 milijonov din regresa, s katerim je krila razliko med nabavo in prodajno ceno mleka.

Turistična sezona je v polnem razmahu — to je viden v vsakem koraku. Mariborski hoteli so postali spet mnogo prepolnejši, da bi sprejeli vse tujce, ki potujejo skozi mesto. Tudi Pohorska vzpenjača je imela v nedeljo lepo število potnikov — 3511, v ponedeljek pa 2270. Med obiskovalci Pohorja so bile skupine iz sosednjih republik in tudi iz zamejstva.

Na zadnji seji OLO Maribor sta oba zbor predlagala vsem gospodarskim organizacijam, ki se nimajo lastne pooblašene službe za kratkoročne dajatve in imajo vsaj 200 zaposlenih, da čimprej prevzamejo to službo in tako službo socialnega zavarovanja približajo za varovanecem. Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje pa sta priporočila, da podpre pobudo gospodarskih organizacij pri ustanovitvi novih obratnih ambulanz, ker se je zdravstvena oskrba delavcev znatno zboljšala povsod, kjer je imajo dobro urejene obratne ambulante.

(Jb)

Gradnje v Vižmarji

Bombažna tkalnica v Vižmarji je imela zelo slabe upravne prostore, primanjlovalo pa je tudi skladišče in drugih prostorov. Delavski svet se je zato odločil za gradnjo novega upravne poslovnice, vratarne in sodobnega obrata družbene prehrane, sedanje upravne prostore pa bodo uredili za druge namene. Tako bo bombažna tkalnica v Vižmarji dobila drugo podlago v občini, ki bo imelo sodobne prostore za družbeno prehrano.

(V. K.)

Preureditev prostorov

Šentviške občine

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

Oblo Ljubljana — Sentvid je imel zelo slabe in tesne prostore, razen tega pa so bili nekateri odločki v drugem posloju. Problem so rešili tako, da so izselili stranke iz prvega nadstropja občinske stavbe in jih preuredili, tako da bodo te deli vseljili. Vzporedno s tem rešujejo tudi problem prostorov političnih in množičnih organizacij.

(V. K.)

MALI OGLASI

FRIZERSKO VAJENKO sprejem, najdražje iz Bežigrada. Sali-
on Majda, Titova 52.
SPREJMEMO takoj vse kleparskih
in vodovodno instalacijskih va-
jenecov. Naslov: Kleparsko in vo-
dovodno instalacijsko podjetje,
Ljubljana, Knezova 28. 1479-3
NUJNO iskan prazno sobo za dve
ljudi, plačam dogovor. Ponud-
be pošljite pod »MIRNA« v ogl.
odd. 1459-9
SPREJMEMO valence za klepar-
sko in vodovodno instalacijsko
stroko. Kleparsko instalaterska
delavnica, Ljubljana, Titova 65.
15146-3
GRAND HOTEL UNION sprejme:
dve mlači perici, 2 ležišči pod-
jetje ne razpola. 15138-1
PLESKARSKA, soboslikarskega
pomocnika sprejme: Janežič Andrej,
Ljubljana, Vodovodna 76.
SPREJMEMO takoj demontažo in
budočerstva. Glede nastopa služ-
be se zglasite na upravi podjetja
»Cementar«, Ljubljana, Vodo-
vodna 3a. 15051-1
SOBICO oddam najboljšemu po-
stojniku. Ponudbe pod »SOBICA«
v ogl. odd. 15040-3
ZAMENJAM komfortno trosobno
stanovanje v centru Maribora za
manjše komfortno v centru
Ljubljane takoj. Naslov v ogl.
odd. 15148-9
ŠIVILJI isčeta sobo, skupno ali
posamezno. Naslov pri vratarju
podjetja »Obrtnik«. 15157-9
ZLATO za zobe prodam. — Sikeb,
Lavrčeva 3, Bežigrad. 15158-4
GOSPODINSKO pomočnik k tri-
čanski družini sprejemam takoj
pod ugodnimi pogoji. Pismene
ponudbe v ogl. odd. pod »Eno-
leten otrok«. 15159-1
STANOVANJSKA SKUPNOST Bo-
ris Kidrič, Ljubljana, Linhartova
4, razpisuje: 1. mesto pomoč-
nika Obrata družbene prehrane,
2. mesto finančnega knjigovod-
je (kinje), 3. mesto perice za me-
hanično pralnico, 4. mesto skladiš-
nišnika, 5. dve mesti gospodinj-
skih pomočnic. Pogoji: pod 1.
gostinski delavec z večletno prak-
so v gostinstvu, nastop službe
1. XII. 1960, ozir. po dogovoru;
pod 2. srednja strokovna izo-
brabca z 2-3-letno prakso v knji-
govodstvu, nastop službe takoj
ali po dogovoru; pod 3. nekvali-
ficirana delavica, zdrava, z vese-
ljem do dela v pralnici, nastop
službe takoj ali po dogovoru; pod
4. sposobnost za pranje in vi-
šega skladišča; pod 5. nekvalifi-
cirani delavki, zdravi, veselje do
dela v gospodinjstvu. — Nastop
službe takoj ali po dogovoru. —
Stanovanja niso na razpolago.
Osebnih prejemkov ni tarjenih
priloge. — Pismene in ustne
prošnje sprejema tajništvo vsak
dan do vključno 30. julija 1960.
BOILER — GOGGO, 200 cm, 1a,
ohranjen, prodam. — Skabernik,
Mestni trg 10-II. 15064-m

POROČILO PROTIPERONOSPORNE SLUŽBE za dne 6. julija 1960

Dne 5. julija 1960 je padlo nekaj
neznanih padavin — do 1 mm —
v nekaterih vinorodnih okoliših
Slovenije.
Srednje dnevne temperature so
se gibale med 14 in 20 stopinj C.
Najnižje dnevne temperature so
bile med 5 in 12 stopinj C. na
Primorskem med 10 in 17 stopinj C.
Napoved: Se danes imajo čas,
da končajo TRETE skropljenje
vse trte proti peronospori. Vi-
šegradski okoliš: Koprca, Anka-
rana, Debelegra ritca, Črna ka-
la, Izole, Skočjina, Portoročje,
Sečovelja, Brlica, Šmarja in Raven
nad Koprno ter Kostanjevce.
Do 10. julija naj končajo TRE-
tje skropljenje vinogradniških
okoliš: Dolnje Lendave, Gornje
Radgonce, Kapele, Podgradje pri
Ljutomeru, Jeruzalema, Zelen-
nih dver, Ormoža, Maribora,
Peke, Rošpoha, Svedene, Jareni-
ce, Mestnega vrha pri Ptuj, Ju-
rsincev, Slivenskih Konjic, Ko-
vace vas, Bizelskega, Novega
mesta, Trške gore, Straže pri No-
vem mestu, Kostanjevce, Sre-
niča pri Krškem ter vinogradniki
celotne Bele krajine.
Vinogradniki naj izkoristijo vsako
priložnost in temeljito pokropijo
vinsko trto proti peronospori,
kajti tretje skropljenje je izredno
važno za zavarovanje pridelka.

POROČILO PROTIFITOTORNE SLUŽBE

Krompirjeva plesen se je po-
javila na področju občine Dolnja
Lendava in sicer na področju
kmetijskih zadrug: Gomilica, Tur-
nšče in Kobiljo. Prvič se je po-
javila krompirjeva plesen v
območju kmetijske zadruge
Spodnja Poljskava in Slovenska
Bistrica ter na Ptujškem polju
in v Slovenskih Gorah, in na
Gorenjskem, v območju kmetij
kmetijskih zadrug Kranj, Mavčice, Za-
bica in Pesnica.
Drugi pojav krompirjeve plesni
so opazili na zgodnjih krompir-
jevih sortah na področju ob-
čine Šoštanj, in prvi pojav na poznih
krompirjevih sortah. Krompirjeva
plesen se je tudi pojavila na
Ljubljanskem polju in Ljubljan-
skem barju.
Kmetijske zadruge omenjenih
področij naj takoj pokropijo vsa
krompirišča proti krompirjevi
plesni.
Drugo kritično vremensko ob-
dobje za pojav krompirjeve ple-
sni je nastopilo na Cerkljanskem
polju in v okoliših Slovenj Grad-
ca. Tretje kritično vremensko ob-
dobje za pojav krompirjeve ple-
sni je v Trški občini in v Smar-
ju pri Ljubljani.
Proti krompirjevi plesni skro-
plje z 1,5% bakrenim apnom ali
0,5% Dithanom ali Lirotanom.
Pripravljenemu škroplivu prime-
njajte vedno še kemikalna sredstva
proti klorozednemu hrošču.
Kmetijski inštitut Slovenije
in
Hidrometeorološki zavod LRS

FRANČIŠKA BORŠTNAR

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 8. julija 1960,
ob 17.30 izpred Jakobove mrliške vežice na Zalah.
Zalujoči: sinova Stefan in Ivan z družinami, sestra
Katarina in ostalo sorodstvo,
Ljubljana, Beočin, dne 6. julija 1960.

JULIJA 1960 izgubljeno žepno
uro — Rožna dolina po Zim-
kovi in Idrijski — vrnite prosim
proti nagradi na naslov v ogl.
odd. 15222-10
VOŠKO KOLO, dobro ohranjen,
poceni prodaja Miloš Serč, Ježica
št. 113. 15215-4
TELEFONISTA, strokovno uspo-
sobljena, vestnega, z dobro
prakso, sprejme takoj Inštitut
za metalne konstrukcije, Ljub-
ljana, Mencingerjeva ulica 7.
Prejemki po pravilniku. 15209-1
FRIZERSKO VAJENKO sprejem.
Wildman Franc, Ljubljana, Trg
francoske revolucije 3. 15217-3
GOSTILNIŠKE VRTE MIZE in
stole ugodno prodaja Gostilna Be-
žigrajski hram, Ljubljana. 15181-4

Komisija za namestitve in odpovedi delovnega raz-
merja pri

TRGOVSKEM PODJETJU »USNJE« — LJUBLJANA, GRADIŠČE ŠTEVILKA 10,

RAZPISUJE NASLEDNJA DELOVNA MESTA:

POSLOVODJE za poslovalnico s plastičnimi
masami.
PRODAJALKE za poslovalnico s plastičnimi
masami.

Nastop službe takoj. — Plača po učinku.
Pismene ponudbe pošljite na gornji naslov. 6212-zn

Komisija za delovna razmerja GOZDARSKE POSLOVNE
ZVEZE CELJE

RAZPISUJE

10 štipendij za enoletno delavsko logarsko šolo v Postojni

Pogoji: predpraksa v gozdarstvu, končana osemletka.
Prednost imajo prosilci s področja GLPZ Celje. Prošnjo
s kratkim življenjepisom vložite na naslov: GLPZ Celje,
Cankarjeva 1-I do 20. julija 1960. 6199

RAZPISNA KOMISIJA
SEKRETARIATA IZVRŠNEGA SVETA ZA OBČO
UPRAVO

Ljubljana — Zupančičeva 3

razpisuje

VEČ DELOVNIH MEST ZA SLUŽBO ZA ORGANIZACIJO IN NAPREDEK POSLOVANJA

Pogoji: srednja, višja ali visoka izobrazba, veselje do
organizacijskega ter analitičnega dela in primerna praksa.
Plača po Zakonu o javnih uslužbenih FLRJ.
Prijava vložite v Sekretariatu za občo upravo do 1. sep-
tembra 1960. 6196

IŠČEMO

interesente za nakup stanovanj

Na razpolago je osem stanovanj. — Lokacija
LJUBLJANA, Linhartova ulica, vseljivo v
začetku prihodnjega leta.

Stanovanja so moderna in ekonomična. — Cena
cca 3 milijone dinarjev.

V POŠTEV PRIDEJO PODJETJA IN USTANOVE,
KI IMAJO CELOTNA LASTNA SREDSTVA.

PONUDBE POD

»SODOBNA GRADNJA«

V OGLASNI ODDELEK »DELA«

6205

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA OBRTHNEGA
PODJETJA

»ALPREM«

V KAMNIKU

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

FINANČNEGA KNJIGOVODJE
MEZNEGA KNJIGOVODJE
MATERIALNEGA KNJIGOVODJE
VODJE NABAVE IN PRODAJE

STROJNEGA TEHNIKA — KONSTRUKTORJA
STROJNEGA TEHNIKA — TEHNOLOGA — KAL-
KULANTA

VEČJE ŠTEVILO KLJUČAVNIČARJEV
VEČJE ŠTEVILO MIZARSKIH POMOČNIKOV
za priučitev v izdelovanju kovinske opreme.

Za vsa delovna mesta do točke 7. je obvezna ustrežna
izobrazba, za samostojno opravljanje.

Plača se regulira s tarifnim pravilnikom.

Podjetje za sedaj še ne razpola s stanovanji.

Prijave z obširnim pojasnilom o strokovni izobrazbi in
praksi ter prejšnji zaposlitvi pošljite na naslov:

»ALPREM« kovinsko montažno podjetje
KAMNIK

6067

»ANGORA«

tovarna pletenin

LJUBLJANA

proda

OSEBNI AVTOMOBIL
znamke Mercedes Benz
170. — Informacije dobite
na Upravi podjetja —
Ljubljana, Emonska c. 2.
V pošte pride samo dr-
žavni sektor. 6213

LOKAL

v centru Ljubljane

iščemo

Ponudbe z opisom in ceno
pod »LOKAL« v ogl. odd.
»DELA« 6087

Upravni odbor

Bolnišnice za duševne
bolezni

Begunje na Gorenjskem,

razpisuje mesto

ZDRAVNIKA
psihiatra-specialista ali
zdravnika splošne prakse
— specializanta

Plača, položajna plača in
posebni dodatek po ZJU
in Pravilniku o plačah
osebja bolnišnice. — Dru-
žinsko stanovanje pri-
skrbljeno. Pismene proš-
nje sprejema Upravni od-
bor bolnišnice. — Razpis
velja do izpolnitve de-
lovnega mesta. — Uprav-
ni odbor. 6203

ZA STANOVANJE,

za notranje zidove, raz-
stavne prostore, gledal-
iške kulis, lesen, papir
uporabljajte sodob-
ne barve

JUBOFLOR

Prednosti: uporabljajo se
brez vseh dodatkov, raz-
zen vode. Zaradi enostav-
ne priprave prihranite 30
odstotkov časa.

Proizvajamo jih v 37 mo-
dernih niansah.

»JUB«

tovarna barv

DOL PRI LJUBLJANI

6198

Ob izgubi naše preljube
mamice

CENKE VOLK

se toplo zahvaljujemo
vsem, ki so pokojnici iz-
kazali poslednjo čast s
poklonjenim cvetjem in
sprejemom na njeni po-
slednji poti. Posebna za-
hvala zdravnikom in bol-
niškim sestram interne
klinike za skrb in nego
v njeni dolgoletni bolezni.
Hvala vsem sorodnikom,
sosedom, prijateljem in
znancem za sočustvanje in
toložljive besede.

Zalujoči otroci.
Ljubljana, 2. julija 1960.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem
sorodnikom in znancem,
ki so spremlili mojega lju-
bega moža, našega dobre-
ga očeta, starega očeta,
brata, strica in svaka

JOŽETA AHLINA

na njegovi zadnji poti.
Najlepše se zahvaljuje-
mo tudi vsem darovalcem
cvetja.
Ljubljana, dne 5. juli-
ja 1960.
Družina Ahlinova in
Lampičeva

AVTOBUSNA PODJETJA:

TRANSTURIST — Škofja Loka
LJUBLJANA TRANSPORT — Ljubljana
AVTOPROMET KRANJ — Kranj
AVTOPROMET GORICA — Nova Gorica

IZVRŠUJEJO VSE VRSTE AVTOBUSNIH PREVOZOV
ZA KOLEKTIVE

Če želite naročiti avtobuse za: izlet, potovanje, ekskurzijo

DOMA IN V INOČISTVO
PREVOZ DO POČITNIŠKEGA DOMA
pokličite številko 20-735 interno 291, kjer vam bodo po-
sredovali: hiter, cenen in udoben prevoz, aranžmane v bo-
telih in vse ostale informacije. 6159

ZAHVALA

Vsem, ki ste nam ob bridki izgubi našega dobrega
moža, očeta in brata

ALOJZIJA POTOČNIKA

Izrekli pismo ali ustno svoje sožalje ter sočustvovali
z nami v teh težkih dneh, ga spremlili v tako velikem
številu do njegovega preranega groba in zasuli njegov
grob z obilo venc in cvetjem.

Se posebej se zahvaljujemo organizaciji ZB, ZVVI,
gasilec, pevecem za ganljive žalostinke, govorniku za
poslovine besede ter duhovščini! Se enkrat vsem naj-
iskrenejša zahvala.

Zalujoči Potočnikovi

ZAHVALA

Ob smrti najine matere, stare matere, sestre in tete

URSULE GABROVŠEK

smo prejeli toliko izrazov sožalja, da se ne moremo za-
hvaliti drugega kakor na tem mestu.

Prav posebno zahvalo smo dolžni zdravniku doktorju
Debevču za njegov požrtvovalni trud in dolgoletno lajša-
nje trpljenja pokojnice.

Hkrati se iskreno zahvaljujemo vsem tistim, ki so ji
kakorkoli pomagali med njeno boleznijo, zlasti še stano-
valcem Rimske 25, ji poklonili cvetje na njen grob in jo
spremlili na njeni zadnji poti.
Ljubljana, 5. julija 1960.
Sinova Stanko in Emil ter ostalo sorodstvo.

V 89. letu starosti je prenehalo biti srce naše ljube mame,
tete, stare mame, babice in prababice

IVANE ŽAGAR

rojene SUŠNIK

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 7. julija
ob 15.30 izpred hiše žalosti Srednje Gameljne št. 18, na
farno pokopališče Šmartno pod Šmartno goro.

Zalujoči: sinova Ladi, Anton, hčere Ančka, Ivanka, Fani
z družinami in ostalo sorodstvo.

Gameljne, Črnuče, Kamnik, Kilmays, 5. julija 1960.

Sporočamo žalostno vest, da je preminil

IVAN KOCUVAN

direktor Celjske mestne hranilnice v pokoju

Od pokojnika se bomo poslovili v četrtek, dne 7. julija,
ob 16.30 na mestnem pokopališču v Celju.

Dolgoletnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu

KOLEKTIV CELJSKE MESTNE HRANILNICE

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil dolgoletni
sodelavec

FRANC PAHOR

pekovski pomočnik,
borec NOB, član ZB ter ostalih množičnih organizacij

Pogreb bo dne 7. julija, ob 17.30 iz Františkove mrliške
vežice na Zalah. — Sotovarša bomo ohranili v trajnem
spominu.

Združene pekarnice Moste — Sindikalna podružnica
pekov — Terenka organizacija ZB in ostale množične
organizacije terena Jarše

Ljubljana, dne 6. julija 1960.

Sporočamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je po
dolgi in mučni bolezni preminil mož, oče, stari oče brat
in tast

FRANC ZAVAŠNIK

sodnik okrožnega sodišča v pokoju

Draga pokojnika bomo pospremili na zadnjo pot v
petek, dne 8. julija 1960, ob 17. uri iz Nikolajev mrliške
veže na Zalah.

Zalujoči: žena Fanci, sinova Bojan in Dušan, snaha
Majda, vnukinja Bojka, brata Andrej in Jože z
družinami, sestra Ivanka in Marica z družinami
in ostalo sorodstvo.

Maribor, Ljubljana, Kairo, dne 6. julija 1960.

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE DNE 4. JULIJA 1960 UMRIL NAS
DOLGOLETNI STALNI HONORARNI USLUŽBENEK

Janez Slapničar

VESTNEGA, POŽRTVOVALNEGA SODELAVCA IN VZORNEGA
TOVARISA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.

ZAVOD LR SLOVENIJE ZA STATISTIKO

Irske stave

Irci zelo radi stavijo. Nedavno so v Belfastu odprli stavo, pri kateri lahko vsakdo, kdor plača funt, pove narodnost treh ljudi, ki bodo prvi pristali na Mesecu. Za zdaj se je večina udeležencev stave izrekla za Sovjetsko zvezo, na drugem mestu so ZDA, na tretjem pa Francija. Irci ne marajo Angležev. To se je pokazalo tudi pri tej stavi. Angleški kandidati za polet na Mesec so po številu glasov na zadnjem mestu.

Naser in Nehru iz Doboja

Zakonca Zehra in Saban Kapić iz okolice Doboja sta dobila sina, ki sta mu dala ime Naser po egiptovskem predsedniku. Pred nekaj meseci pa je dal neki kmet iz maglajske občine svojemu sinku ime Nehru po predsedniku indijske vlade.

Mesto in celina v vasi

Vojka pri Stari Pazovi je ena največjih sremskih vasi. Posebnost: del vasi se imenuje »Novi Sad«, na drugem koncu pa je »Amerika«. Ti imeni sta se tako udomačili, da so ljudje malone že pozabili na imena ulic.

166. Lučka je z neverjetno spretnostjo vodila balon med krošnjami stoletnih dreves, mimo razbohotenih vej z nenavadno velikimi listi in kaj kmalu našla v visoki travi prostorček za pristanek. Pozdravljena Afrika. Preden je Janko splezal iz gondole, si je zataknil za pas tomahavk in stisnil perjanco pod pazduho, kot da mu bošča v pomoč.

167. Ko je balon izginil in ko sta regravito stebelce in Lučka tičala v žepu, se je Janko že drugič na tem potovanju zavedel svoje majhnosti, neznanosti sredi tujega sveta. Pogled mu je plašno begal po okolici, v njegovem strahu se je vsaka nizka, skrinčena veja spremenila v kačo, vsak zgib trave ali grmičevja mu je razkrival senco neznane živali.

168. S tipajočimi koraki je Janko zmedeno izbiral smer, v katero naj krene. Poskušal se je spomniti, kje neki mu je Lučka pokazala balonček. Kajti kjer je tak balonček, so tudi ljudje v bližini. Pravzaprav otroci. Ta misel mu je dajala pogum. Res se ne bi rad srečal z odraslim neznancem. Z otroki pa se je še povsod lepo in dobro sporazumel.

Mama in dojenček

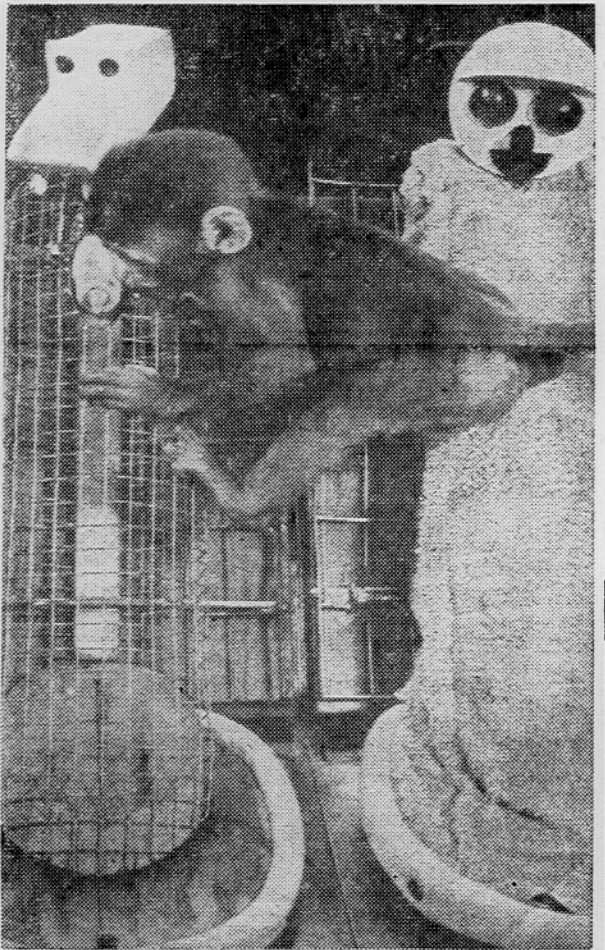
OPIČJI MLADIČ JE ISKAL ZAVETJE PRI »MEHKI MAMICI«

Njedo se ljudje, ki si drznejo trdit, da hrana iz materinih prsi zaobsega prav vse kar označujemo kot odnos med materjo in naraščanjem. To trditev je ovrgel na vsej črti psiholog Harlow, ki je na univerzi v Wisconsinu delal poskuse z mladiči opičje vrste »rhesus«. Kakor je znano, potrebujejo te indijske opičje laboratoriji za pridobivanje cepiva proti otroški ohrumelosti.

Harlow in njegovi sodelavci so pripravili drobnim opicam dve »krušni mamiči«, katerih

tudi človeški dojenček potreben materinske ljubezni kot na primer opičji mladič. V uvodni

Pri »doječih« mamič se je mala opica oglašila le po potrebi, kadar je bila lačna, sicer pa se je ves čas smukala okoli naprave prevlečene z mehko tkanino

ena jām je dajala le hrano drugo pa samo »materinsko« bližino. Mlade opice so pokazale, da jām je materina ljubezen prav tako potrebna kot materino mleko. Razumljivo je, da podatkov, ki so jih zbrali pri poskusih z opicami, ni mogoče kar tako prenesti tudi na ljudi, vendar znanstveniki pojmujejo ugotovitve kot dokaz, da je

dučka in steklenica z ustreznim množino dobrega mleka.

»Katero mamičo imaš rajši?« Tako nekako bi v človeški govorici označili namen poskusov z malo opico. Dva valja iz žicnate mreže sta predstavljala vsak svojo »nadomestno mamičo«, katero eno so prevlekli z bombažno frotirko, medtem ko je imela druga, torej »doječa mamiča«, namesto tega steklenico z mlekom. Mala opica je kaj brž ugotovila, čemu tista steklenica.

Če bi mlečna steklenica zagotovila opici vse tisto, kar nam pove beseda mati, bi mladič prav gotovo prebil večino časa pri njej. Poskusi z več mladiči te opičje vrste pa so pokazali, da so lezle opice k doječim mamičim le takrat, kadar so bile lačne, večino časa pa so se zadrževale pri oni drugi »mamiči«, po čemer sodi dr. Harlow, da se mladič zateka v materino naročje, ker se tam počuti povsem varnega. Prva naprava je torej pomenila neobjavljen vir hrane, druga pa varno zavetje.

To domnevo potrjuje še drug poskus, pri katerem so obe »mamiči« opremlili z mlečno steklenico. Male opice se potem skoraj da niso več zmenile za prvo napravo, čeprav je Lilo

mleko v steklenici na njej prav tako dobro. Za poskušajo so obema »mamičama« zamenjavali glavo, pa to ni vplivalo na male opice. Ne po glavi temveč po mehki frotirni tkanini so mladiči čutili »pravo miamo«. Njena mehkost je verjetno delovala nanje podobno kot bližina naravnih mater. Potem so prinesli v laboratorij še igračo medvedko, ki ga naviješ, na tolečo po bobnu. Brž ko ga je mladič opazil, zagledala se je zatekla v zavetje s frotirno tkanino prevlečeno »mamičico«.

Tisoč dni v nezvesti

Tisoč dni je ležal mlad danski kmet Christensen nezvesten v bolnišnici na Jütlandu. Nedavno je prvič dal znamenje, da sliši in zaznava okolico. Septembra 1957 je Christensen padel s kupa sena na betonsko ploščo. Potolkel se je po glavi, odtlej je ves čas ležal nepremično in z odprtimi očmi. Se le ko ga je mama prosila, naj zapre oči ali spregovori vsaj besedo, ji je začel naštevati imena sorodnikov, ki so ga obiskali. Zdravniki pa še vedno niso prepričani, da si bo Christensen povsem opomogel.

Vendar se tudi Gwaldam razvija. »Pred leti sem bil tu,« mi pripoveduje Venod. »Pa je vse to, kar vidiš danes, čisto novo. Cesta, ki so jo zgradili svoje. Pričakujejo, da bo postal Gwaldam nekoč novi Ranihet.« Bolniki prihajajo po malem ves dan. Zvinjene noge, prehladi... Andrej sega v torbo. Popoldne je treba seči v drugo torbo in izplačati. Dotičje, ki jih zdaj ne potrebujemo več. Kalu Singhu dam srajco, ki jo brž obleče, in tudi drugi dajo svoje. Perumal je ganljiv: »Jedel sem

vašo sol in ne bom vas zapustil, dokler ne bo vse v redu opravljeno.« — »Pa ga zadržimo še za kak dan,« odloči Stane in Perumal začne, brž ko začuti trdna tla pod nogami, zabavlja: »Se nikoli nisem živel v družbi toliko sarihobov in vendar sem še vedno ves strgan!« Prekanjenec se zdaj drži pogovora, da beseda ni konj.

Po večerji obisk pri poštarju. Zaman čakamo odgovora na naš brzojav v Bombaj, ki naj bi nam povedal o odhodu ladje. Poštar uraduje kar v vaški trgovini med blagom,

krompirjem, cigaretami, pipami, dišavami in podobno ropotijo. Sedi s prekrižanimi nogami na zaboji, v dveh pločevinastih škafah ob sebi ima znamenje in razne obrazce. Poštar je velika osebnost — takoj za gozdarjem. Menda v trgovini čaka pol vasi na večerno pošto. Sedemo tudi mi in se skušamo živjeti v množicah, ki se nemoteno sprehajajo po obrazih.

● 15. junija — Gwaldam

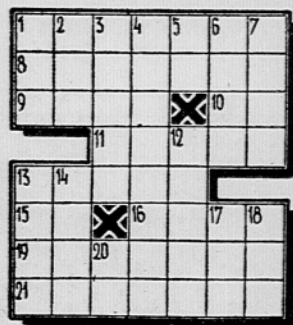
Jutranji naliv nas spet spomni, da utegnemo biti v Gwaldamu kmalu odrezani od ostalega sveta zaradi bližajočega se monsuna, ki bo spremenil edino cesto — celo v suhem vremenu je nevarna — v blaten, s hudourniki presekane trak skozi pragozd. Pa nič ne pomaga. Čakati moramo na brzojav iz Bombaja. Sredi dopoldneva nam sofer avtovbosa iz Garurja res prinese brzojav, pa se izkaže, da so v njem le čestitke za vzpon na Trisul 2 in 3. Tako poteka dan v pripravljanih priljage in čakanju na nov telegram. Dotični po obedu odhajajo in Stane jim da znake Planinske zveze

Slovenije in Jugoslavije, ki si jih brž priprave na suknjice in se ponosno ogledujejo. Se »Namaste!«, pozdrav s sklenjenimi končnicami prstov, in že odhajajo iz našega življenja. Naša prijetna družba se polagoma krči. Večraj je odšel Agrawal, v kratkem tudi Ang Nima in Lakpa. Iz reke Pindari nam prinesejo v mrežo nalovljenih velikih rib — tudi naša prehrana se spremeni. Domačini trdijo, da je Gwaldam trenutno najprijetnejši kraj v Indiji. Temperatura je res zelo zmerna in si kar ne moremo predstavljati, da nas že v nekaj dneh čaka Delhi, kjer je — kot beremo v časopisih in slišimo po radiu — 44 v senci.

Zvečer gremo s Cicem in kapetanom na pošto. Čuden je Gwaldam zvečer. Spominja me na mesteca iz kavbojk. Brzojavke pa ni in ni. Pri poštarju v trgovini nam postrežejo za pokušnjo s hrano ubogih: prazeno žitno zrnje z zamaški, neprecižnega sladkorja. Kadar potujejo dolge kavaravane po poteh, kjer se ne morejo poljubno ustavljati, meljejo gonilci v ustih zrnje in prigrizujejo zraven sladkor.

Vesel sem, ko sem spet na večernem zraku in ostanem vse muhe v trgovini. Aleš je tako zaspan, da se noče niti znebiti za velikega ulovljene-ga hrošča, ki smo ga ujeli domov grede in je naš rogač pravcati smrkev proti njemu.

Križanka

VODORAVNO: 1. jurist, 8. politična delavka v zaledju med NOB, 9. poziv, klic, 10. grška črka, 11. mesto v južni Franciji, 13. kraj pri Tuzli z rudnikom soli in rjavega premoga, 15. tuj dvočlanski, 16. industrijsko mesto ob reki Ural v Sovjetski zvezi, 19. barvar, 21. do locati tezo predmeta.

NAVPIČNO: 1. stvarnik sveta po veri starih Egiptov, 2. del telesa nekaterih živali, 3. borilnica, pri-zorišča, 4. ena izmed rzseznosti, 5. oznaka za neznanca, 6. ribja jaj-5. oznaka za neznanca, 12. nem-5ka denarna enota, 13. krščanski potomec starih Egiptov, 14. elek-trični posrednik, 17. voščena tvor-ba v čebelnjaku, 18. življenjska tekočina, 20. medmet.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE
VODORAVNO: 1. alpaka, 7. Mar-tin, 8. Brigitte (Bardot), 9. eta, 10. Arosa, 12. Antje, 14. ide, 15. st., 16. logika, 18. Arakan.

Kočijaž: 80.000 potnikov

Dvainosemdesetletni Spiro Kitanov je najstarejši kočijaž v Skopju. Poklic opravlja že od leta 1912, torej še od časov, ko sta bila pred njegovo kočijo vprežena dva para volov. Pripoveduje, da je peljal med prvo svetovno vojno skupino francoskih novinarjev na solunsko fronto. Izračunal je, da je prevozil doslej kakih 300 tisoč kilometrov in približno 80.000 potnikov, torej toliko ljudi, kot jih šteje na primer Bitola.

Velik teliček

Simentalka na kmetijskem posestvu »Vršaki ritovi« v Vršcu je skotila telička, ki je tehtal 74 kg, kar je po mnenju strokovnjakov skoraj dvojna normalna teža.

IZ ALBUMA HIMALAJSKJE ODPRAVE: Počitek na poti (Foto: Z. Jerin)

Madžarska: Eichmannovi sledovi

BUDIMPEŠTA, julija. Ko se bo čez nekaj mesecev začela pred izraelskim sodiščem razprava proti Adolfu Eichmannu, bo v obsežnem seznamu zločinov tega nacista eno izmed najpomembnejših poglavij njegova delavnost v Madžarski. Samo v nekaj mesecih, od aprila do novembra 1944, je Eichmann s skupino svojih sodelavcev in ob vsestranski podpori madžarskih fašistov preselil približno pol milijona Židov, ki so kasneje umrli v plinskih celicah Auschwitza in drugih nacističnih taborišč. Na Eichmannovem dolgem in s krvjo zaznamovanem potovanju po Evropi je bila Budimpešta zadnja relejna postaja, toda zato tudi najbolj strašna po obsegu zločinov, perfidnosti metod in vztrajnosti pri izvajanju zamišljenih akcij.

Mnogoštevilni so dokumenti in pričevanja, ki še danes govore, s kakšno pedantnostjo in lokavostjo je Adolf Eichmann začel ureničevati načrt za uničenje madžarskih Židov, da so do spomladi leta 1944 sveli relativno mirno in v prijetnem upanju, da bodo dočakali konec vojne brez večjih žrtv. Eichmannov prihod v Budimpešto meseca marca je končal vse te utvare.

Začel je povsem lepo in niče izmed funkcionarjev židovske verske skupnosti, s katerimi je Eichmann konferiral drugega dne po svojem prihodu v Budimpešto, ni mogel slutiti, da bi bil človek, ki se zanima za njihove zadeve in način življenja, ki govori s poznavanjem židovskega vprašanja in ki obljublja, da bo celo obiskal židovski muzej v Pešti, ako mu bo dopustilo delo, njihov rabelj. Eichmann je namreč takrat govoril ljudem, tako da je s svojim nastopom pridobil celo mnoge ljudi in zato tudi ni bilo čudno, ako so nekateri izmed funkcionarjev židovskega sveta prihajali k njemu in se priporočali zaradi postopka madžarskih fašistov.

— Jaz tega nisem kriv, niti sem kakorkoli vmešan! Imam samo tri sto svojih ljudi tukaj in lahko samo njim povečujem. To, o čemer govorite, so dejanja madžarskih oblasti. Ti nesrečni ljudje niso vedeli, da je Eichmann že izdelal popoln načrt o izgonu Židov in da so bile odredbe, po katerih sta delala zloglasna funkcionarja tedanjega madžarskega ministrstva za notranje zadeve Endre Laszlo in Baki Laszlo, odredbe Adolfa Eichmanna.

Prvo potovanje po Madžarski skupaj z Bakijem in Endrejem Laszlo je prineslo tudi prva taborišča. V operarno v mestu Kaszi so zaprli 15.000 ljudi, v Szatoraljauiheli pa 13.000.

Eichmann je govoril funkcionarjem židovskega sveta: »Deportacij ne bo!«, v roki pa je imel odredbo, po kateri bi moral dobaviti že v prvih tednih približno 50.000 Židov za razna prisilna dela.

Do konca maja so v taborišča smrti odpotali 94.000 ljudi, do srede junija pa se je to število povečalo skoro na 400.000. Železniški vlaki so odhajali drug za drugim iz Budimpešte proti Auschwitzu.

Bivanje Adolfa Eichmanna in njegovih pomagačev, oficirjev SS Hermann Krumeja in Dietra Wislizenyja, v Madžarski bo ostalo zaznamovano samo po številu odpisanih na morišča, temveč tudi po nezaljubljenosti in čudovitem načrtu trgovine z ljudmi.

Kakor dokazuje Eichmannova izpoved, je prejel direktno od Himmlerja pooblastilo, da začne v času, ko se je vojna sreča obrnila v škodo tretjega rajha, trgovino, ki bi prinesla Nemčiji kamione v zameno za darovana židovska življenja.

Eichmann je budimpeštanskemu židovskemu svetu ponudil naslednje: Za vsak kamion, ki ga nam izročite, bomo oprostil sto Židov! Židovski funkcionarji naj s posredovanjem židovskih dobrodelnih organizacij v Švici in Turčiji nakupijo kamione.

Eichmann je govoril: »Priljubljen sem, prodati vam milijon ljudi. Seveda, vseh Židov vam ne morem prodati. Toliko denarja in blaga bi niti mi ne mogli zbrati. Toda milijon — toliko lahko. Dobavil vam jih bom od tam, kjer jih bom našel: iz Madžarske, Poljske, Terezina, iz Auschwitza. Vi mi samo povejte, kaj vas najbolj zanima: ali moški ali noseče žene ali morda otroci?«

Ta kupčija ni uspela, čeprav je Eichmann poslal posebno svoje zastopnike v Turčijo in Švico, da bi »pospešili zadevo«. Pred koncem vojne ti dve deželi nista bili več pripravljeni odobravati dobave vojnega materiala Nemčiji.

Eichmannovi pomočniki so tedaj začeli drugače: Ako se ne morejo dobiti kamionov, bomo trgovali za denar! Cena: en človek za dva tisoč dolarjev.

Podpis sporazuma o Cipru

Nikozija, 6. jul. (Reuter). — Britanski in ciprski predstavniki so danes podpisali sporazum, ki odpravlja ovire za neopredelnost Cipra in razglasi- ta dve državi.

druge, ki so jih z letali pre- peljali z Dunaja v Zürich. Le majhno je bilo število takih, ki so kakor baron Weiss in drugi morali odstopiti naci- stom za 25 let v izkoriščanje svoje tovarne. Koliko so Eich- mann in njegovi sodelavci osebno pri tem izklopili, ni znano. Znano je samo to, da je pri takšnih trgovskih trans- akcijah in izsiljevanjih po- bral levi delež in da je v začetku decembra, ko so so- vjetske čete prodrle pred Bu- dimpešto, pobegnil na Dunaj z mnogimi milijoni v žepu in s skupno 6 milijoni človeških življenj na svoji vesti, zaradi katerih se bo moral kmalu zagovarjati pred sodiščem v Izraelu.

Miloš Horović

Venezuela:

Po atentatu v Karakasu

RIO DE JANEIRO, 6. julija. (Poseben dopis Tanjuga). Po nedavnem atentatu na predsednika Venezuele Romula Betancourta so uvedli odločno preiskavo, ki je kmalu dala prve otipljive rezultate. Že tri dni po eksploziji v Karakasu, ki je k sreči povzročila predsedniku Betancourtu samo lažje poškodbe, so aretirali sedem ljudi, zapletenih v ta politični zločin, ki bi skoraj pognal Venezuelo v zmedo, z velikimi nevarnostmi za njen še mladi ustavni demokratični red.

Kakor pri prejšnjih poizku- slih prevrata in odstavitve vlade, vodijo tudi sedaj sledovi preiskave v dve smeri. Vsi do- kazi govore, da je bil atentat dejanje Trujillove diktature v sosedni Dominikanski repu- bliki in pristavev odstavlje- nega venezuelskega predse- dnika Pereza Jimeneza, ki uživa azil v ZDA. Neposredno po atentatu je vlada domaći le- talski družbi »Ransa« razve- lijala dcvoljenje za obrato- vanje, ker kažejo znaki, da so njena letala prepeljala iz Do- minikanske republike na o- samljena manjša letališča v Venezueli atentatorje in raz- strelivo.

Policija je aretirala direk- torja podjetja kapitana Car- losa Chavesa, odstavila direk- torja civilnega letalstva ma- jorja Orosija Condea in pove- rila nadzorstvo nad poletji za- upljivi csebi. Kar se tiče oseb, ki so neposredno zapletene v atentat, čeprav jih je že se- dem v rokah policije, nade- lujejo oblasti zasledovanja, da bi prijele nekega radiote- legrafista Luisa Sinfontesa, o katerem menijo, da je z radi- skimi valovi povzročil eksplo- zijo dinamita.

Podrobnosti, kako je bil iz- vršen atentat na predsednika Betancourta, so sedaj popol- noma znane. Okoli 9. ure do- poldne se je 24. junija Betan- court v spremstvu ministra za obrambo in njegove soproge, šefa vojaškega doma in svo- jega osebnega zdravnika od- peljal z avtomobilom v uni- verzitetno mesto, kjer naj bi prisotnostval proslavi dneva vojske. Prav na kraju, kjer je edina ulica, ki vodi v univer- zitetno mesto, najožja, je po- leg pločnika stal avtomobil znamke »oldsmobil«, model leta 1952. V vozilu ni bilo niko- gar. Predsednikov šofer je za- vrnil vožnjo, ker je bila ulica ozka, in ko se je avtomobil s predsednikom polagoma sa- mo na meter razdalje pomikal mimo »oldsmobila«, se je za- silila eksplozija. »Oldsmobil« se je razletel. Kosi kovin in stekla so se razleteli na vse strani, medtem ko je gost ob- lak dima zvil vse v temo.

Branilec dr. Servatius

Iz Bonna poročajo, da bo obrambo vojnega zlo- činca Adolfa Eichmanna prevzel kölnski advokat dr. Robert Servatius, ki bo vo- di celotno skupino advokatov. Obrambo je prevzel, poro- čajo, na prošnjo Eichman- novih sorodnikov.

Dr. Servatius pri tem po- slu ni novinec. Na nür- berškem procesu je branil političnega voditelja in ge- neralnega opolnomočenca Hitlerjeve »delovne službe« Sauckela, na procesu proti zdravnikom, ki so v kon- cetracijskih taboriščih iz- vajali preskuse na zaporni- kih, pa je branil glavnega obtoženca dr. Brandta. Ne- kaj kasneje je bil glavni branilec tudi v procesu proti Göringovemu koncer- nu. Dr. Servatius je že sto- pil v stike s preiskovalni- mi organi v Tel Avivu ter jih je seznanil s svojimi pooblastili.

Ko so odvetnika vprašali, zakaj je sprejel Eichman- novo obrambo, je izjavil, da zato, ker »zelo dobro pozna gradivo«. Z noži in zaostrenimi bambusovimi

AKTUALNI
PORTRETHAJATO
IKEDA

japonski trgo-
vinski minister,
ki je izjavil, da
bo kandidiral za
položaj predse-
dnika liberalno-
demokratske
stranke namesto
Nabosuka Kišija

ZADNJI DOGODKI DOMA IN PO SVETU

Aneurin Bevan umrl

London, 6. jul. (AP) Zastop-
nik britanske Laburistične
stranke je objavil, da je danes
popoldne umrl namestnik
predsednika laburistične stran-
ke Aneurin Bevan.

Lani decembra je bil Bevan
operiran na želodcu. Čeprav
nisu nikdar objavili značaja
bolezni, so domnevali, da gre
za bolezen raka.

V zgodnji mladosti je bil Be-
van rudar v premogovnikih. V

18. letu starosti je postal sin-
dikalni funkcionar, leto dni
kasneje pa je bil izvoljen za
predsednika rudarske organi-
zacije v svojem rojstnem kra-
ju. V 31. letu starosti je postal
poslanec svojega kraja.

V izvršni odbor laburistične
stranke, v kateri je užival ve-
like simpatije kot talentiran
govornik, je bil Bevan izvo-
ljen leta 1944, po zmagi labu-
ristov pri volitvah je nepo-
sredno po vojni postal minister
za zdravstvo v vladi minist-
skega predsednika Attleeya. V
laburistični vladi je bil mini-
ster za delo.

Neposredno po vojni se je
odlikoval kot pobudnik social-
nih reform in njene usmerje-
nosti v laburistični stranki.

Bevan je umrl v 62. letu sta-
rosti v svojem domu, nedaleč
od Londona.

Ameriška razstava v Moskvi

Moskva, 6. jul. (TASS) V
Moskvi so danes odprli razsta-
vo sodobnih ameriških umet-
nikov, 25 umetnikov iz ZDA
je razstavilo 56 del.

Podpora Izraelu

Spomenica Svetovnega židovskega kongresa v
zvezi z Eichmannom — Navajanje primera
Andrije Artukoviča

NEW YORK, 6. jul. (Tanjug). komisija za mednarodne
zadeve židovskega kongresa je objavila spomenico, v kateri
podpira, ob sklicevanju na primere iz mednarodne pravne
prakse, namen izraelske vlade, da sodi vojnemu zločincu
Eichmannu v Izraelu.

Ta spomenica spominja, da
priznava mednarodno javno
pravo v načelu univerzalnost
zločinov proti človeštvu, in pra-
vi, da se lahko zločincem ki so
zakrivali takšne zločine, sodi v
vsaki deželi. Ko z obžalovanjem
ugotavlja, da se mnoge dežele
zatekajo k raznim izgovorom,
da bi se izognile izročitvi ali
sojenju vojnih zločincev, nava-
ja spomenica primer ustaškega
zločince Andrije Artukoviča, ki
ta ameriško sodišče ni izročilo

jugoslovanskim oblastem kljub
nelzgodbitnim dokazom, ker ima
baje »Artuković razloge, da se
boji političnih preganjanj v Ju-
goslaviji.«

Sojenje Eichmannu v Tel
Avivu bo pomenilo moralno
preizkušanje civiliziranega sve-
ta, zaključuje komisija v spo-
menici.

Proslava ob desetletnici sporazuma o poljsko-nemški meji

Magdeburg, 6. jul. (Tanjug).
Na mitingu v Magdeburgu ob
desetletnici podpisa sporazu-
ma o poljsko-nemški meji na
Odri in Nisi sta govorila pred-
sednik poljske vlade Cyrano-
kiewicz in predsednik vlade
DDR Grotewohl. Zavzela sta
se za sklepitev mirovne pogode-
be z obema Nemčijama in re-
šitev berlinskega vprašanja,
kar bi po njihnih besedah pri-
spelo k zboljšanju medna-
rodnega položaja.

Incident v italijanski skupščini

Rim, 6. jul. (Tanjug) V ita-
lijski skupščini je prišlo no-
čjo do resnih incidentov in fi-
zičnega obračunavanja med
komunističnimi in socialistič-
nimi poslanci ter krščansko-
demokratski poslanci na
drugi strani. Do incidenta je
prišlo med razpravo o prora-
čunu kmetijskega ministrstva,
ko se je skupina komunistič-
nih in socialističnih poslancev
vrnila z nekega zborovanja v
predmestju Rima, ki ga je po-
licijska prepovedala in udele-
žence razgnala s pendreki in

vodnimi curki. Ob tej prilo-
žnosti so bili poškodovani šte-
re socialistični in en komunistični
poslanec. Aretirali so več ljudi
in kakor je v skupščini izjavil
član sekretariata KP Italije
Pajeta, je med njimi tudi pet
pet poslancev. Zborovanje sta
organizirala komunistična in
socialistična stranka zaradi
genovskih dogodkov in neofa-
šističnih izpadov.

Do spopada v skupščini je
prišlo, ko so komunistični in
socialistični poslanci po prek-
nitvi debate o proračunu za-
pustili svoja mesta in krenili
proti krščanskodemokratskim
klopem. Prišlo je do fizičnega
obračunavanja z aktovkami in
fascikli. Posredovali so skup-
ščinski reditelji, ki so ločili
poslance, predsedujoči pa je
ukazal izprazniti tribune za
občinstvo in nato odloži skup-
ščinsko sejo. Iz tega razloga
je bila odložena tudi seja se-
nata.

V NEKAJ VRSTAH

ZDA OMEJILE UVOZ KUBANSKEGA SLADKORJA
Washington, 6. jul. (AFP).
Predsednik ZDA je izdal od-
lok, da se uvozna kvota ku-
banskega sladkorja v letu 1960
zmanjša za 700.000 ton.

KONGRES NEMSKE DESNIČARSKA STRANKA PREPOVEDAN

Hildesheim, 6. jul. (Reuter).
Mestna občina v Hildesheimu
je prepovedala kongres desni-
čarske nemske stranke, ki naj
bi bil konec tega tedna.

AMERIŠKI MORNARJI V SZ
Odesa, 6. jul. (Kakor poroča
TASS, se mudi v Sovjetski
zvezi sindikalna delegacija
ameriških mornarjev, ki jo
vodi predsednik tega sindika-
ta Joseph Karen.

GENERAL JANSSENS ODPSTOPI

Leopoldville, 6. jul. (AFP).
Poveljniki vojaških sil v Kon-
gu general Emil Janssens je
danes odstopil. Njegov odstop
spravljajo v zvezo z vojaški-
mi neredi.

Indijancem v Kanadi je bila usoda dosti milejša kot Indi-
jancem v ZDA. Predvsem je bila Kanada preslabo obdelana,
in to je še danes, da bi prihajalo do spopadov, včasih do iztre-
bitve, kakor so bili pogosti na ozemljih, ki so danes del ZDA.
Kanadski Indijanci so bili celo dostikrat zavezniški belež in so
se ohranili v precej večjem številu kot njihovi manj srečni
rojaki, večinaoma nižinski Indijanci, na jugu. Saj se je tudi po-
gostokrat dogajalo, da so Indijanci iz ZDA po budih spopadih
uhajali čez kanadsko mejo, da bi se rešili zasledovalcev in
uničenja. Tako je danes Kanada pravzaprav ostala »klasična«
indijanska dežela, kjer indijanska plemena, ki ob praznikih nosijo
bujne perjanice, živijo v miru. Tudi politiki se radi oglašajo
pri njih, saj utožejo takšni obiski prinašati tudi določene
politične koristi. — Na sliki vidimo kanadskega ministrskega
predsednika Johna Diefenbakerja med slovesnostjo, ko so mu
podelili naslov častnega poglavarja indijanskega plemena
Blood. Vrač plemena Jack Low Horn, »Nizki rog«, mu posaja
na glavo perjanico.